

รายงานผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริ
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
กรมพัฒนาที่ดิน

ประจำปี ๒๕๖๖

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริ
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
กรมพัฒนาที่ดิน

ประจำปี ๒๕๖๖

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ค
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๑
แผนปฏิบัติการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมองพระราชดำริ โดยกรมพัฒนาที่ดิน ภายใต้กรอบแผนแม่บท ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)	๒
รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๔
ผลการดำเนินงานโครงการปกป้องทรัพยากร	๕
ผลการดำเนินงานโครงการปลูกรักษาทรัพยากร	๙
ผลการดำเนินงานโครงการบำรุงรักษาและปรับปรุงข้อมูลในพินิจภัณฑ์ดิน	๒๑
ผลการดำเนินงานโครงการศึกษาสถานภาพของดินและอนุรักษ์ทรัพยากรดิน	๒๘
ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
ผลการดำเนินงานโครงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร	๓๔
ให้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน	
สรุปผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖	๕๐
ผู้ประสานงาน	๕๖
ภาคผนวก	๕๗

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แผนปฏิบัติการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดย กรมพัฒนาที่ดิน ภายใต้กรอบแผนแม่บท ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)	๒
ตารางที่ ๒ พื้นที่ดำเนินการโครงการปกป้องทรัพยากร	๖
ตารางที่ ๓ พื้นที่ดำเนินการโครงการปลูกรักษาพันธุกรรมพืชที่ได้จากการสำรวจเก็บรวบรวม	๑๐
ตารางที่ ๔ รายชื่อโรงเรียนใหม่ที่ดำเนินการปีงบประมาณ ๒๕๖๖	๓๕
ตารางที่ ๕ รายชื่อโรงเรียนเดิมจากปี ๒๕๖๕ ที่ดำเนินการต่อยอดในปีงบประมาณ ๒๕๖๖	๔๓
ตารางที่ ๖ สรุปผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมพัฒนาที่ดิน	๕๑

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ จัดทำป้ายชื่อต้นไม้ในพื้นที่สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔	๘
ภาพที่ ๒ สสำรวจ และจัดทำรหัสประจำต้นไม้ ทำรหัสพิกัด ของทรัพยากรแต่ละชนิด รวบรวมข้อมูลจัดทำ QR Code เชื่อมโยงข้อมูลพืช ดิน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และติด QR Code ไว้บนแผ่นป้ายชื่อพรรณไม้ในพื้นที่ปลูกทรัพยากรเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในพื้นที่ของ สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๕	๘
ภาพที่ ๓ สสำรวจพันธุ์พืชและเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นไม้ เพื่อจัดทำทะเบียน รหัสประจำต้นไม้ สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖	๘
ภาพที่ ๔ เก็บเมล็ดพันธุ์พืชที่ต้องการปลูกรักษาเพื่อทำการเพาะขยายพันธุ์ ต้นมะม่วงป่า จำนวน ๕๐ ต้น ต้นมะม่วงกะล่อน จำนวน ๕๐ ต้น และต้นมะกอกป่า จำนวน ๕๐ ต้น สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑	๒๐
ภาพที่ ๕ ผลิตปุ๋ยหมักเพื่อการดูแลและบำรุงรักษาดินไม้ สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓	๒๐
ภาพที่ ๖ จัดกิจกรรมวันต้นไม้ประจำปีของชาติ และซ่อมแซมพันธุ์พืชที่เสียหายจากภัยแล้งพร้อมใส่ปุ๋ย ตัดหญ้า ให้น้ำในแปลงปลูก สถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖	๒๐
ภาพที่ ๗ ปลูกต้นไม้เพื่อทดแทนต้นไม้เดิมที่ตาย พร้อมทั้งดูแลรักษาพันธุ์ไม้ จัดทำป้ายชื่อพันธุ์ไม้ในรูปแบบ QR Code และปรับปรุงซ่อมแซมป้ายบอกชื่อพันธุ์ไม้แต่ละชนิดในแปลงปลูก สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒	๒๐
ภาพที่ ๘ การปรับปรุงผนังห้อง ฉาบ และทาสีภายในห้องโสตศึกษาและห้องพิพิธภัณฑ์ดิน ติดตั้งระบบไฟเพดาน LED และซ่อมบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศภายในห้องพิพิธภัณฑ์ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑	๒๒
ภาพที่ ๙ จัดทำโปสเตอร์สมบัติของดิน ซ่อมแซมโครงบอร์ดโปสเตอร์ พร้อมทั้งจัดทำสื่อการเรียนรู้ พวงกุญแจขึ้นกำเนิดดินขวดแก้ว และภาพการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เข้าเยี่ยมชม ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๓
ภาพที่ ๑๐ การซ่อมฐานตั้งก้อนดิน และซ่อมฐานตั้งนิทรรศการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓	๒๓
ภาพที่ ๑๑ ปรับปรุงฐานข้อมูลหมอดินอาสาดีเด่นให้เป็นปัจจุบัน และข้อมูลคลองชลประทานในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔	๒๔
ภาพที่ ๑๒ ปรับปรุงข้อมูลโปสเตอร์หญ้าแฝกตามแนวพระราชดำรินิหลวงรัชกาลที่ ๙ ซ่อมบำรุงครุภัณฑ์ฐานตั้งจอทีวีนำเสนอ และเครื่องฉายภาพโปรเจคเตอร์ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖	๒๔
ภาพที่ ๑๓ ซ่อมแซมหลังคาพิพิธภัณฑ์ดิน ซ่อมแซมและปรับปรุงจุดประชาสัมพันธ์และจุดแนะนำกรมพัฒนาที่ดินและสำนักงาน พัฒนาที่ดินเขต ๗ ซ่อมแซมป้ายและประตูรั้วบริเวณทางเข้าออกพิพิธภัณฑ์ดิน และซ่อมแซมและปรับปรุงระบบ การแสดงและบรรยาย นิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดิน	๒๕

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๑๔ จัดทำชั้นวางเอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ดิน ช่อมแซมป้ายพิพิธภัณฑ์ดิน และดูแลรักษา เครื่องปรับอากาศภายในพิพิธภัณฑ์ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘	๒๕
ภาพที่ ๑๕ การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์เข้าเยี่ยมชม และศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๙	๒๖
ภาพที่ ๑๖ จัดทำแผนที่ทรัพยากรดินโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ปรับปรุงซ่อมแซมผนังภายในอาคารพิพิธภัณฑ์ดิน รวมทั้งได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างดินเพื่อจัดทำแท่งหน้าตัดดิน จำนวน ๓ ชุดดิน ได้แก่ ชุดดินบ้านไร่ ชุดดินทับเสลา และชุดดินท่ายาง	๒๖
ภาพที่ ๑๗ คณะศึกษาดูงานเยี่ยมชมแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๖
ภาพที่ ๑๘ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ทรัพยากรดินคาบสมุทรสทิงพระ และ art of soil เพื่อเชื่อมโยงเรื่องราวเกี่ยวกับทรัพยากรดิน และจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์เรื่องราวเกี่ยวกับทรัพยากรดิน โดยใช้โมเดลดินกับต้นไม้และดินที่มีธาตุอาหารครบและเพียงพอต่อพืช	๒๗
ภาพที่ ๑๙ นักเรียน นิสิต นักศึกษา หน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก ชาวต่างชาติ และประชาชนทั่วไปเข้าเยี่ยมชมและศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน	๒๗
ภาพที่ ๒๐ เก็บตัวอย่างดินแบบรบกวนโครงสร้างดิน สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑	๓๒
ภาพที่ ๒๑ เก็บตัวอย่างดินแบบไม่รบกวนโครงสร้างดิน สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑	๓๒
ภาพที่ ๒๒ เก็บข้อมูลการสะสมคาร์บอนของเศษพืช สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑	๓๒
ภาพที่ ๒๓ เก็บข้อมูลกิจกรรมของสิ่งมีชีวิตในดิน สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑	๓๓
ภาพที่ ๒๔ เก็บข้อมูลความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในดิน สถานีพัฒนาที่ดินหนองคาย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๕	๓๓
ภาพที่ ๒๕ เก็บข้อมูลกิจกรรมของสิ่งมีชีวิตในดิน และความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในดิน สถานีพัฒนาที่ดินแพร่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗	๓๓
ภาพที่ ๒๖ การถ่ายทอดองค์ความรู้และสาธิตการผลิตและใช้น้ำหมักชีวภาพ พด.๒ ให้กับคุณครู และนักเรียน โรงเรียนวัดเขาดิน (วันครู ๒๕๐๒) ตำบลหนองมะโมง อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท	๔๒
ภาพที่ ๒๗ การถ่ายทอดองค์ความรู้และสาธิตการผลิตน้ำหมักชีวภาพ ให้กับคุณครูและนักเรียน โรงเรียนวัดโคกยายเกตุ ตำบลเจดีย์ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๒
ภาพที่ ๒๘ การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทรัพยากรดินและนวัตกรรมเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน พร้อมทั้งสาธิตการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุภายในโรงเรียน ให้กับคุณครูและนักเรียน โรงเรียนจักรคำคณาทรลำพูน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	๔๒

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๒๙ สาคิตการใช้ปัจจัยการผลิตทางการพัฒนาที่ดินและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินให้แก่ โรงเรียนทรัพย์ไพรวัลย์วิทยาคม ตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก	๔๙
ภาพที่ ๓๐ ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด. แนะนำการผลิตน้ำหมักชีวภาพ พด.๒ สารไล่แมลง พด.๗และส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด ให้กับบุคลากร โรงเรียนหนองพังพวย ตำบลหัวหวาย อำเภอนาคู จังหวัดนครสวรรค์	๔๙

**โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖**

*****

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และได้รับพระราชานุญาตให้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานตามแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๙) โดยมีทิศทางการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริตามกรอบแผนแม่บทที่วางไว้ในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรของประเทศไทยให้ยั่งยืน เพื่อให้เกิดประโยชน์แท้จริงต่อประเทศไทย และประชาชนชาวไทย ในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ สร้างความพร้อมของมาตรการเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมพืช

กรมพัฒนาที่ดินได้วางกรอบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม ๒๕๕๔ - กันยายน ๒๕๖๙) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบด้วยกิจกรรมภายใต้กรอบการดำเนินงาน ๓ กรอบ ๖ กิจกรรม ๑๐ โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๓,๐๘๓,๔๗๐ บาทประกอบด้วย

๑. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกปักทรัพยากร

โครงการปกปักทรัพยากร (FoA๑) ในพื้นที่ป่าธรรมชาติ/ป่าดงเดิม ในพื้นที่ของสำนักงานเขตพัฒนาที่ดิน และสถานีพัฒนาที่ดิน จำนวน ๕๐ แห่ง

โครงการจัดทำเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ (FoA๑) จำนวน ๑ แห่ง

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

โครงการสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากร (FoA๒) ในบริเวณพื้นที่รอบหน่วยงานในรัศมี ๕๐ กิโลเมตร ของสำนักงานเขตพัฒนาที่ดิน และสถานีพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒๑ แห่ง

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

โครงการบำรุงรักษาแปลงปลูกรักษาทรัพยากร (FoA๓) ในแปลงปลูกรักษาเดิมสำนักงานเขตพัฒนาที่ดิน และสถานีพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒๕ แห่ง

๒. กรอบการใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

โครงการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนองงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ (FoA๕) จำนวน ๑ ระบบ

๓. กรอบการสร้างจิตสำนึก

กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

โครงการบำรุงรักษาและปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ดิน (FnA๗) จำนวน ๑๕ แห่ง

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

โครงการศึกษาสถานภาพของดินและอนุรักษ์ทรัพยากรดินในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (FnA๘) จำนวน ๖๐ แห่ง

โครงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (FnA๘) จำนวน ๑๕๔ แห่ง

โครงการการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ผ่านสื่อต่าง ๆ (FnA๘)

โครงการการจัดทำ/ดูแล เว็บไซต์ อพ.สธ. (FnA๘)

**ตารางที่ ๑ แผนปฏิบัติการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดย กรมพัฒนาที่ดิน
ภายใต้กรอบแผนแม่บท ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)**

กิจกรรม	โครงการ	แผนการดำเนินงาน	เป้าหมาย	หน่วยนับ	งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ (บาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
F๑A๑	๑. กิจกรรม ปกปักทรัพยากร	- พื้นที่ปกปักทรัพยากร ในสำนักงานพัฒนาที่ดิน สถานีพัฒนาที่ดิน และศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๕๐	แห่ง	๓๒๖,๐๐๐	- สำนักงานพัฒนาที่ดิน - สถานีพัฒนาที่ดิน - ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	๒. กิจกรรม จัดทำเส้นทาง เดินป่าศึกษา ธรรมชาติ	- จัดทำเส้นทางเดินป่า	๑	แห่ง	-	- ศูนย์ฯ วิจัยอนุรักษ์ดินและน้ำ
	จำนวน ๒ โครงการ				๓๒๖,๐๐๐	
F๑A๒	๑. กิจกรรม การสำรวจ เก็บรวบรวม พันธุกรรม ทรัพยากร กายภาพ ชีวภาพ	- สำรวจเก็บรวบรวม พันธุกรรม ทรัพยากรกายภาพ และชีวภาพ ภายในรัศมี ๕๐ กม. รอบบริเวณสพช./สพด./ ศูนย์ฯ	๒๑	แห่ง	๖๓,๐๐๐	- สำนักงานพัฒนาที่ดิน - สถานีพัฒนาที่ดิน - ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	จำนวน ๑ โครงการ				๖๓,๐๐๐	
F๑A๓	๑. กิจกรรมปลูก รักษาพันธุกรรม พืชที่ได้จาก การสำรวจ เก็บรวบรวม	- ปลูกรักษาพันธุกรรมพืชที่ได้ จากการสำรวจ เก็บรวบรวม	๒๕	แห่ง	๑๒๙,๕๐๐	- สำนักงานพัฒนาที่ดิน - สถานีพัฒนาที่ดิน - ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	จำนวน ๑ โครงการ				๑๒๙,๕๐๐	
F๒A๕	๑. กิจกรรมศูนย์ ข้อมูลทรัพยากร จัดทำและ เชื่อมโยงข้อมูล โครงการ อพ.สธ. - กรมพัฒนาที่ดิน	- ข้อมูลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชฯ - ระบบฐานข้อมูลโครงการ อพ.สธ. - กรมพัฒนาที่ดิน	๑	ระบบ	-	- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร - กองแผนงาน - กองสำรวจดินและวิจัย ทรัพยากรดิน - กองวิจัยและพัฒนาการ จัดการที่ดิน
	จำนวน ๑ โครงการ				-	
F๓A๗	๑. กิจกรรม บำรุงรักษา และปรับปรุงข้อมูล ในพิพิธภัณฑ์ดิน ๑๑พิพิธภัณฑ์ดิน (ทชม) ๑๒พิพิธภัณฑ์ดิน (ส่วนภูมิภาค)	- ปรับปรุงข้อมูล ในพิพิธภัณฑ์ดิน - บำรุงรักษาพิพิธภัณฑ์ดิน - จัดนิทรรศการถาวรเกี่ยวกับ การดำเนินงานของ อพ.สธ. - ดูแลรักษานิทรรศการ ถาวรเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของ อพ.สธ.	๑๕	แห่ง	๙๔๕,๐๐๐	- สำนักงานเลขานุการกรม - สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๒ - สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี - ศูนย์ฯ เขาคันทรง - ศูนย์ฯ ชะงุ้ม - ศูนย์ฯ พิกุลทอง
	จำนวน ๑ โครงการ				๙๔๕,๐๐๐	

กิจกรรม	โครงการ	แผนการดำเนินงาน	เป้าหมาย	หน่วยนับ	งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ (บาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
FnA๗	๑. กิจกรรม บำรุงรักษา และปรับปรุงข้อมูล ในพิพิธภัณฑ์ดิน ๑๑ พิพิธภัณฑ์ดิน (ส่วนกลาง) ๑๒ พิพิธภัณฑ์ดิน (ส่วนภูมิภาค)	- ปรับปรุงข้อมูล ในพิพิธภัณฑ์ดิน - บำรุงรักษาพิพิธภัณฑ์ดิน - จัดนิทรรศการถาวร เกี่ยวกับการดำเนินงาน ของ อพ.สธ. - ดูแลรักษานิทรรศการ ถาวรเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของ อพ.สธ.	๑๕	แห่ง	๙๔๕,๐๐๐	- สำนักงานเลขานุการกรม - สำนักงานพัฒนาที่ดิน - ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	จำนวน ๑ โครงการ				๙๔๕,๐๐๐	
FnA๘	๑. โครงการศึกษา สถานภาพของดินและ อนุรักษทรัพยากรดิน ในพื้นที่โครงการ อนุรักษ์ พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	- เก็บข้อมูลด้านสมบัติ ทางกายภาพดิน และสมบัติ ทางเคมีดิน พร้อมทั้งประเมิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน - สำรวจและจำแนก ความหลากหลายทางชีวภาพของ จุลินทรีย์ดินประเภทราและ แบคทีเรีย - เก็บข้อมูลการสะสมคาร์บอน ของเศษพืช - จัดทำฐานข้อมูลดิน ที่ได้จากการสำรวจ และวิเคราะห์	๖๐	แห่ง	๑,๐๑๕,๐๗๐	- สพข./ สพด./ ศูนย์ฯ ที่เข้าร่วม โครงการปกป้องทรัพยากร - กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน - สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อ การพัฒนาที่ดิน - ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร - กองแผนงาน
	๒. สร้างจิตสำนึกใน การอนุรักษ์ทรัพยากร ให้แก่สมาชิกสวน พฤกษศาสตร์โรงเรียน	- ถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านการพัฒนาที่ดินให้กับ สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียน	๑๕๔	แห่ง	๖๐๔,๙๐๐	- สถานีพัฒนาที่ดิน ๗๗ จังหวัด
	๓. การเผยแพร่สื่อ ต่าง ๆ เช่น การทำ หนังสือ วีดิทัศน์	- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ผ่านสื่อต่าง ๆ	เพื่อสนับสนุน งานในกิจกรรม ต่าง ๆ ของ อพ.สธ./ ระบุ จำนวน		-	- สำนักงานเลขานุการกรม
	๔. การจัดทำ/ดูแล เว็บไซต์ อพ.สธ.	- ประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงานสนองพระราชดำริ อพ.สธ.	เพื่อ ประชาสัมพันธ์ การดำเนินงาน สนองพระราชดำริ อพ.สธ.		-	- สำนักงานเลขานุการกรม - ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร
จำนวน ๔ โครงการ					๑,๖๑๙,๙๗๐	
รวมทั้งสิ้น ๖ กิจกรรม ๑๐ โครงการ				รวมทั้งสิ้น	๓,๐๘๓,๔๗๐	

คำอธิบายเพิ่มเติม

F: Frame กรอบการดำเนินงาน ประกอบด้วย

F๑ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร F๒ กรอบการใช้ประโยชน์ F๓ กรอบการสร้างจิตสำนึก

A: Activity กิจกรรม ประกอบด้วย

A๑ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร A๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร A๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

A๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร A๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร A๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

A๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร A๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

รายงานผลการดำเนินงาน
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
กรมพัฒนาที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ร่วมสนองพระราชดำริ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และได้รับพระราชานุญาตให้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เพื่อดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานตามแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๙) โดยมีทิศทางการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ ตามกรอบแผนแม่บท ที่วางไว้ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรของประเทศไทยให้ยั่งยืน เพื่อให้เกิดประโยชน์แท้จริง ต่อประเทศไทย และประชาชนชาวไทย ในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ สร้างความร่วมมือ ของมาตรการเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการเข้าถึงและแบ่งปัน ผลประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมพืช โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กรมพัฒนาที่ดินได้วางกรอบการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๙) ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมภายใต้กรอบ การดำเนินงาน ๒ กรอบ ๔ กิจกรรม ๕ โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๒,๖๐๗,๓๔๐ บาท ประกอบด้วย

๑. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่

๑.๑ กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร ดำเนินการปกป้องทรัพยากร (F๑A๑) โดยรัศมี การทบทวน สำรวจและกันพื้นที่ป่าธรรมชาติ/ป่าดั้งเดิม ในพื้นที่ของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดิน และศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ จำนวน ๕๐ แห่ง งบประมาณจำนวน ๒๗๕,๕๐๐ บาท

๑.๒ กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร ดำเนินการบำรุงรักษาแปลงปลูกรักษาทรัพยากร (F๑A๓) จัดทำแปลงปลูกรักษาพันธุกรรมพืชในพื้นที่ของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษา การพัฒนาฯ และพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ จำนวน ๒๒ แห่ง งบประมาณจำนวน ๑๑๒,๕๐๐ บาท

๒. กรอบการสร้างจิตสำนึก ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่

๒.๑ กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร บำรุงรักษาและปรับปรุง ข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ดิน (F๓A๗) ปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ดิน บำรุงรักษาพิพิธภัณฑ์ดิน ดูแลรักษานิทรรศการ การเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อพ.สธ. และจัดนิทรรศการการเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อพ.สธ. จำนวน ๑๕ แห่ง งบประมาณจำนวน ๖๗๔,๐๐๐ บาท

๒.๒ กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

๑) โครงการศึกษาสถานภาพของดินและอนุรักษ์ทรัพยากรดินในพื้นที่โครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (F๓A๘) งบประมาณจำนวน ๑,๑๔๔,๙๔๐ บาท

๒) สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (F๓A๘) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินให้กับสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โรงเรียนใหม่ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๕๔ แห่ง งบประมาณ ๒๗๗,๒๐๐ บาท และต่อยอดโรงเรียนเดิมจากปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๔๕ แห่ง งบประมาณ ๑๒๓,๒๐๐ บาท งบประมาณรวมจำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๓. สนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประชาสัมพันธ์ และติดตามการดำเนินงาน งบประมาณจำนวน ๕๕๖,๑๓๐ บาท

โครงการปกป้องทรัพยากร (F๑A๑)

หลักการและเหตุผล

ตามกรอบแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๙) ภายใต้กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร เป็นกิจกรรมที่มีแนวปฏิบัติให้มีพื้นที่ปกป้องพื้นที่ป่าธรรมชาติ ให้มีกระจายอยู่ทั่วประเทศ ในทุกเขตพรรณพฤษชาติ โดยดำเนินงานนอกพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ดำเนินการในพื้นที่ป่าธรรมชาติของหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาที่ดิน (สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ - ๑๒ และสถานีพัฒนาที่ดิน) จากนั้นมีการสำรวจขึ้นทะเบียน ทำรหัสประจำต้นไม้ และทรัพยากรชีวภาพอื่น ๆ ซึ่งหากรักษาป่าดั้งเดิมไว้ได้ก็จะรักษาพันธุกรรมดั้งเดิม ซึ่งจะทำให้การศึกษา และนำมาใช้ประโยชน์ต่อไปเมื่อมีความพร้อม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
๒. เพื่อรักษาทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากรในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต และสถานีพัฒนาที่ดิน
๓. เพื่อให้ทราบความหลากหลายของทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากร อพ.สธ. – พด. และบูรณาการข้อมูลไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

เป้าหมาย

พื้นที่ปกป้องทรัพยากร อพ.สธ. – พด. ในสำนักงานพัฒนาที่ดินเขตและสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด รวม ๕๐ แห่ง ได้รับการปกป้องให้เป็นพื้นที่ป่าธรรมชาติดั้งเดิม

แนวทางการดำเนินงาน

หน่วยงานที่มีพื้นที่ดำเนินกิจกรรมปกป้องทรัพยากร (ดำเนินงานอยู่แล้ว)

๑. พิจารณาทบทวนพื้นที่ใน สพข./สพด./ศูนย์ศึกษาฯ ที่ดำเนินกิจกรรมปกป้องทรัพยากร
๒. สำรวจความเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรในพื้นที่ เช่น ความเปลี่ยนแปลงของพันธุ์พืช ความอุดมสมบูรณ์ของหน้าดิน
๓. จัดทำข้อมูลทรัพยากรในพื้นที่แต่ละชนิด ในรูปแบบ file digital เพื่อนำเข้าระบบฐานข้อมูล อพ.สธ. – พด.
๔. จัดทำ QR Code แสดงข้อมูลทรัพยากรในพื้นที่ เช่น ชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อท้องถิ่น ข้อมูลดิน ข้อมูลการใช้ประโยชน์โดยสังเขป
๕. ติด QR Code ไว้บนแผ่นป้ายชื่อพรรณไม้ในพื้นที่ปกป้องทรัพยากร
๖. ดูแลรักษาพื้นที่ปกป้องทรัพยากรให้อยู่ในสภาพเป็นพื้นที่ป่าดั้งเดิมที่ได้รับการปกป้องอนุรักษ์ทรัพยากร
๗. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมปกป้องทรัพยากร

หน่วยงานที่มีความประสงค์จะดำเนินกิจกรรมปกป้องทรัพยากร (ไม่เคยดำเนินงานมาก่อน)

๑. พิจารณาพื้นที่ที่เข้าหลักเกณฑ์พื้นที่ปกป้องทรัพยากร จัดทำแนวเขตและกำหนดขอบเขตพื้นที่ปกป้องทรัพยากรพร้อมปักป้ายชื่อโครงการฯ
๒. สำรวจ และจัดทำรหัสประจำต้นไม้ ทำรหัสพิกัด ของทรัพยากรแต่ละชนิด เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในพื้นที่ของ สพข./สพด./ศูนย์ศึกษาฯ โดยจัดทำเป็น file digital เพื่อนำเข้าระบบฐานข้อมูล อพ.สธ. – พด. และจัดทำป้ายบอกชื่อพันธุ์ไม้แต่ละชนิด
๓. สำรวจดิน และจัดทำข้อมูลดินในพื้นที่ปกป้องทรัพยากร

๔. จัดทำแผนผังพื้นที่โครงการฯ โดยระบุขอบเขตของทุกกิจกรรม อพ.สธ. – พต. ที่มีในพื้นที่
๕. ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ ปกป้องทรัพยากร
๖. รวบรวมข้อมูล จัดทำ QR Code เชื่อมโยงข้อมูลพืช ดิน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละชนิดพืช
๗. ติด QR Code ไว้บนแผ่นป้ายชื่อพรรณไม้ในพื้นที่ปกป้องทรัพยากร
๘. ดูแลรักษาพื้นที่ปกป้องทรัพยากรให้อยู่ในสภาพเป็นพื้นที่ป่าดั้งเดิมที่ได้รับการปกป้องอนุรักษ์ทรัพยากร
๙. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมปกป้องทรัพยากร

งบประมาณ ๒๗๕,๕๐๐ บาท ประกอบด้วย

- ค่าใช้จ่ายสำหรับซ่อมแซมป้ายโครงการ
- ค่าจัดทำป้ายบอกพันธุ์พืชในพื้นที่ปกป้องทรัพยากร
- ค่าจัดทำแนวเขตและป้ายขอบเขตพื้นที่โครงการปกป้องทรัพยากร
- ค่าจัดทำข้อมูลและ QR Code
- ค่าดูแลรักษาพันธุ์พืชและพื้นที่

ผลการดำเนินงาน กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการทบทวน สำรวจและกันพื้นที่ป่าธรรมชาติในบริเวณสถานีพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต และศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาที่ดินเป็นพื้นที่ปกป้องทรัพยากรจำนวน ๕๐ แห่ง รวมพื้นที่ดำเนินการ ๒,๑๖๘.๕๒ ไร่

ตารางที่ ๒ พื้นที่ดำเนินการโครงการปกป้องทรัพยากร

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ		ขนาดพื้นที่ (ไร่)
	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	สถานีพัฒนาที่ดิน	
๑	๑	สระบุรี	๔๐
๒	๑	ลพบุรี	๗๖
๓	๑	นครปฐม	๒๐
๔	๒	ระยอง	๕๐
๕	๒	ฉะเชิงเทรา	๔๐
๖	๒	ชลบุรี	๗๘
๗	๓	ชัยภูมิ	๑๒.๕
๘	๓	บุรีรัมย์	๑๐
๙	๓	สุรินทร์	๑๘
๑๐	๔	ศรีสะเกษ	๖๐
๑๑	๔	ร้อยเอ็ด	๑๐
๑๒	๔	ยโสธร	๕
๑๓	๔	อำนาจเจริญ	๕
๑๔	๔	มุกดาหาร	๓๑

ตารางที่ ๒ พื้นที่ดำเนินการโครงการปกป้องทรัพยากร (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ		ขนาดพื้นที่ (ไร่)
	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	สถานีพัฒนาที่ดิน	
๑๕	๔	อุบลราชธานี	๗๐
๑๖	๔	นครพนม	๒๐
๑๗	๕	-	๑๔
๑๘	๕	ขอนแก่น	๗
๑๙	๕	หนองคาย	๑๕
๒๐	๕	กาฬสินธุ์	๔๕
๒๑	๕	สกลนคร	๒๐
๒๒	๕	หนองบัวลำภู	๒๐
๒๓	๕	บึงกาฬ	๓
๒๔	๖	-	๓๐
๒๕	๖	ศูนย์ฯ สันป่าตอง	๑.๙๙
๒๖	๖	เชียงใหม่	๒๓
๒๗	๖	แม่ฮ่องสอน	๕๐
๒๘	๖	ลำปาง	๒๐๐
๒๙	๘	พิษณุโลก	๕
๓๐	๘	เลย	๕๐
๓๑	๘	เพชรบูรณ์	๕๐
๓๒	๙	นครสวรรค์	๑๓
๓๓	๙	ตาก	๓๒
๓๔	๙	สุโขทัย	๑๗๕
๓๕	๑๐	กาญจนบุรี	๘๐
๓๖	๑๐	ประจวบคีรีขันธ์	๑๓๐
๓๗	๑๐	ศูนย์ฯ หนองพลับ	๒๐
๓๘	๑๐	ศูนย์ฯ ชัยพัฒนา	๒๐๐
๓๙	๑๐	ศูนย์ฯ เขาชะงุ้ม	๙.๐๔
๔๐	๑๑	สุราษฎร์ธานี	๕๐
๔๑	๑๑	พังงา	๑๖
๔๒	๑๑	ระนอง	๕๐
๔๓	๑๑	นครศรีธรรมราช	๔
๔๔	๑๒	-	๕๓
๔๕	๑๒	นราธิวาส	๑๗๐
๔๖	๑๒	สตูล	๑๒
๔๗	๑๒	ตรัง	๒๐

ตารางที่ ๒ พื้นที่ดำเนินการโครงการปลูกทรัพยากร (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ		ขนาดพื้นที่ (ไร่)
	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	สถานีพัฒนาที่ดิน	
๔๘	๑๒	ปัตตานี	๓๐
๔๙	๑๒	สงขลา	๔.๕๒
๕๐	๑๒	ยะลา	๒๐

ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน

ภาพที่ ๑ จัดทำป้ายชื่อต้นไม้ในพื้นที่สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔

ภาพที่ ๒ สำรวจ และจัดทำรหัสประจำต้นไม้ ทำรหัสพิกัด ของทรัพยากรแต่ละชนิด รวบรวมข้อมูล จัดทำ QR Code เชื่อมโยงข้อมูลพืช ดิน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และติด QR Code ไว้บนแผ่นป้ายชื่อพรรณไม้ในพื้นที่ ปลูกทรัพยากร เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในพื้นที่ของ สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๕

ภาพที่ ๓ สำรวจพันธุ์พืชและเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นไม้ เพื่อจัดทำทะเบียน รหัสประจำต้นไม้ สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖

โครงการปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชที่ได้จากการสำรวจเก็บรวบรวม (F๑A๓)

หลักการและเหตุผล

ตามกรอบแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม ๒๕๖๔-กันยายน ๒๕๖๙) ภายใต้กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมที่ ๑ ปกป้องทรัพยากร และกิจกรรมที่ ๒ สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร โดยการนำพันธุ์กรรมพืชจากพื้นที่ปกปัก และที่ได้จากการสำรวจและเก็บรวบรวม ไปเพาะปลูกในพื้นที่ที่ปลอดภัย ได้แก่ จัดทำแปลงปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตและสถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัด หรือพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เพื่อเป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์และพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
๒. เพื่อนำพันธุ์กรรมพืชมาเพาะพันธุ์ ปลูกในพื้นที่ที่ปลอดภัย ในแปลงปลูกรักษาของ สพข./สพด./ ศูนย์ศึกษาฯ และพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชฯ
๓. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชนรู้คุณค่าประโยชน์ของพรรณไม้ท้องถิ่นของตนเอง
๔. เพื่อแจกจ่ายกล้าไม้หรือเมล็ดพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ต่อไป

เป้าหมาย

ปลูกและบำรุงรักษาทรัพยากรในแปลงปลูกรักษาทรัพยากร ๒๑ แห่ง และในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ๔ แห่ง

งบประมาณ ๑๑๒,๕๐๐ บาท ประกอบด้วย

- ค่าใช้จ่ายสำหรับซ่อมแซมแปลงปลูก
- ค่าจัดทำป้ายบอกพันธุ์พืชในพื้นที่ปลูกรักษาทรัพยากร
- ค่าวัสดุการเกษตรและดูแลรักษาบำรุงแปลงปลูก
- ค่าจัดทำข้อมูลและ OR Code

ผลการดำเนินงาน กรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการจัดทำแปลงปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืช ในพื้นที่ของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๒๒ แห่ง พื้นที่ดำเนินการรวม ๔๗๑.๐๔ ไร่ โดยมีการปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืช ๒๒๒ ชนิด รวมประมาณ ๒,๕๙๐ ต้น รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๓ พื้นที่ดำเนินการโครงการปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชที่ได้จากการสำรวจเก็บรวบรวม

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ		ขนาดพื้นที่ (ไร่)	พันธุ์พืช	จำนวน (ต้น)
	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	สถานีพัฒนาที่ดิน			
๑	๑	-	๒	สักทอง ตะเคียนทอง มะฮอกกานี พะยูง ยางนา กัลปพฤกษ์ ประดู่ อินทนิล	๗ ๔๐ ๓๙ ๑๓๕ ๑๒๖ ๑๕ ๑ ๒๕
๒	๑	ลพบุรี	๗๖	ขมิ้น ชำ ตะไคร้หอม ดีปลี	๑๐ ๑๐ ๑๐ ๘
๓	๑	ชัยนาท	๒๗	มะม่วงกะล่อน มะม่วงป่า มะกอกป่า	๕๐ ๕๐ ๕๐
๔	๑	นครปฐม	๑๐	มะขามป้อม มะม่วงหาวแมงวัน แคนา พะยูง ประดู่ มะค่าโมง มะขวิด มะตูม คาง ยางนา พะยอม พิกุล หว้าป่า อินจัน สัก	๑๐ ๓ ๓ ๑๐ ๓๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๓๐ ๑ ๑๐ ๒ ๑๐ ๓๐

ตารางที่ ๓ พื้นที่ดำเนินการโครงการปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชที่ได้จากการสำรวจเก็บรวบรวม (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ		ขนาดพื้นที่ (ไร่)	พันธุ์พืช	จำนวน (ต้น)
	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	สถานีพัฒนาที่ดิน			
๕	๑	สระบุรี	๔๐	ข้าพรรษา กลีบพฤษ	๑๐๐ ๑๐
๖	๒	สระแก้ว	๑๓	ยางนา ยอบ้าน มะยม ไผ่เลี้ยง ไผ่เหลือง หมากแดง จันทน์ผา ประดู่ป่า แสงจันทร์ อโศกอินเดีย เพกา มะรุ้ม กระถินบ้าน มะขามป้อม มะพร้าว ลิ้นกระบือ ตีนเป็ด/พญาสัตบรรณ มะนาว ขนุน มะขามแก้ว แก้ว แคบ้าน ชมพู่ มันปู ฝรั่ง ปีบ ชะมวง พุดซ้อน จิกทะเล หนุ่มนานั่งแทน	๒๙ ๓ ๔ ๑๔ ๒ ๓ ๑๑ ๙ ๑ ๑ ๑ ๕ ๗ ๓ ๑๐ ๒ ๑ ๕ ๓ ๕๓ ๑ ๓ ๒ ๙ ๔ ๒ ๑ ๑ ๑ ๑

ตารางที่ ๓ พื้นที่ดำเนินการโครงการปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชที่ได้จากการสำรวจเก็บรวบรวม (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ		ขนาดพื้นที่ (ไร่)	พันธุ์พืช	จำนวน (ต้น)
	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	สถานีพัฒนาที่ดิน			
๑๐	๕	ร้อยเอ็ด	๑	ทองหลางน้ำ กาสลองคำ การบูร ย่านางแดง มะม่วงหาวมะนาวโห่ ไข่น้ำ กระเทียม แคนา มะตูม	๕ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒
๑๑	๕	กาฬสินธุ์	๓๐	แดง ยางกราด สะแบง มะค่าแต้ เต็ง พะยอม	๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐
๑๒	๕	บึงกาฬ	๓	มะปอก กระบก หว้า เม็ก หนามแท่ง ช้างนาว พลับพลา เล็บเหยี่ยว กันเกรา พลอยเหมือด คาง พลวง ยางโปง	๓ ๒ ๑๐ ๑๐ ๕ ๕ ๑ ๒ ๑ ๒ ๓ ๒๕ ๒

ตารางที่ ๓ พื้นที่ดำเนินการโครงการปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชที่ได้จากการสำรวจเก็บรวบรวม (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ		ขนาดพื้นที่ (ไร่)	พันธุ์พืช	จำนวน (ต้น)
	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	สถานีพัฒนาที่ดิน			
		อุตรดิตถ์ (ต่อ)		ตะแบก มะค่าโมง กางขี้มอด (มะขามป้า) หมี เสี้ยว ปีบ ตีนนก ตะคร้ำ ติ้ว ตะคร้อ	๒๕ ๒๘ ๘๕ ๗ ๑ ๒ ๑๙ ๖ ๒๓ ๒
๑๖	๙	อุทัยธานี	๑	มะค่า แคนา ยางนา ชงโค ตะเคียน มะฮอกกานี หว้า พิกุล สมอ	๒๐ ๒๐ ๒๐ ๑๕ ๑๕ ๑๕ ๑๕ ๑๕ ๑๕
๑๗	๑๐	กาญจนบุรี	๘๐	ขมิ้นขาว หางไหลขาว หางไหลแดง ชะพลู ขมิ้นชัน	๕ ๕ ๕ ๕ ๕
๑๘	๑๐	ประจวบคีรีขันธ์	๒๑	กระเพราแดง โกสน แคบ้านดอกแดง จิงจูฉ่าย ชะพลู ตะไคร้หอม เตยหอม ทองพันชั่ง เปปเปอร์มินต์ แปะตำปึง	๑๐ ๓ ๒๖ ๖ ๕ ๒๐ ๕ ๑ ๑๕ ๕

ตารางที่ ๓ พื้นที่ดำเนินการโครงการปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชที่ได้จากการสำรวจเก็บรวบรวม (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ		ขนาดพื้นที่ (ไร่)	พันธุ์พืช	จำนวน (ต้น)
	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	สถานีพัฒนาที่ดิน			
		ประจวบคีรีขันธ์ (ต่อ)		พริกไทย พลูคาว แพงพวยฝรั่ง จันทร์หอม ว่านกาบหอย ว่านหางจระเข้	๓ ๕ ๘ ๕ ๕ ๔
๑๙	๑๐	ศูนย์ฯ เขาชะงุ้ม	๙.๐๔	ตะโกนา เสลา ประดู่ป่า กระถินยักษ์ ขี้เหล็กบ้าน ขี้เหล็กอเมริกัน ข่อย มะฮอกกานี ยอป่า ฝาง ลีลาวดี อ้อยช้าง ประดู่กิ่งอ่อน ต้นไช้เฒ่า ต้นสตางค์ มะเกลือ พุทรา ตะแบก มะเฒ่าไข่ปลา มะค่าแต้ สะเดา มะค่าโมง ตะขบป่า ตะขบบ้าน แส้มสาร มะกา มะนาวผี	๑๓ ๑๑ ๒๙ ๙ ๑๑ ๑๓ ๑ ๑ ๑ ๒ ๑ ๔ ๑๗ ๒ ๑ ๒ ๑ ๑ ๑ ๔ ๓๒ ๑๔ ๑ ๑ ๒ ๒ ๒

ตารางที่ ๓ พื้นที่ดำเนินการโครงการปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชที่ได้จากการสำรวจเก็บรวบรวม (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ		ขนาดพื้นที่ (ไร่)	พันธุ์พืช	จำนวน (ต้น)
	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	สถานีพัฒนาที่ดิน			
		ศูนย์ฯ เขาชะงุ้ม (ต่อ)		พฤษภ ยางนา แฉ่ง กางขี้มอด มะกอกป่า สามพันตา แสลงพัน เพกา ระเพย	๒ ๑๕๙ ๓ ๑ ๑ ๔ ๒ ๑ ๒
๒๐	๑๑	สุราษฎร์ธานี	๑	หมากเฒ่า มะตูม จำปาทอง พะยอม ชะมวง มะม่วงหาวมะนาวโห่ มะขามป้อม หว่า พะยุง กฤษณา หลุมพอ อินจัน รัง มะหาด เนียง ปลาไหลเผือก อบเชย นุ่น เคี่ยม	๑ ๓ ๑ ๑ ๕ ๕ ๑ ๑ ๒ ๕ ๕ ๔ ๕ ๔ ๕ ๕ ๑ ๒
๒๑	๑๒	-	๒๔	กันเกรา ขี้เหล็ก มะขาม หลาวชะโอน ดินเป็ดน้ำ	๗๐ ๓๐ ๑ ๒๕ ๖๐

ตารางที่ ๓ พื้นที่ดำเนินการโครงการปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชที่ได้จากการสำรวจเก็บรวบรวม (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ		ขนาดพื้นที่ (ไร่)	พันธุ์พืช	จำนวน (ต้น)
	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	สถานีพัฒนาที่ดิน			
	๑๒ (ต่อ)	-		ตะเคียนหิน ยางนา พะยูง สะเดาเทียม หว้า พิกุล จิกนา จำปา พะยอม ไผ่ มะฮอกกานี อบเชยไทย จามจุรี ตะกู จิกสวน ตะเคียนทอง ตาลฟ้า ตีนเป็ด ประดู่ พิกุล เลียบ สะเดา สัก हुกวาง हुกระจง ตะแบก	๙๓ ๗๐ ๑ ๒๑ ๑๓ ๒๑ ๒๐ ๒ ๒๐ ๖ ๖ ๑๐ ๗ ๑ ๔ ๑ ๑ ๔ ๘ ๔ ๑ ๑ ๑ ๑ ๒ ๓ ๕
๒๒	๑๒	ยะลา	๒๐	มะค่า ประดู่ หลุมพอ พะยอม ขี้เหล็ก ตะเคียนทอง มะม่วง	๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน

ภาพที่ ๔ เก็บเมล็ดพันธุ์พืชที่ต้องการปลูกรักษาเพื่อทำการเพาะขยายพันธุ์ ต้นมะม่วงป่า จำนวน ๕๐ ต้น ต้นมะม่วงกะล่อน จำนวน ๕๐ ต้น และต้นมะกอกป่า จำนวน ๕๐ ต้น สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

ภาพที่ ๕ ผลิตปุ๋ยหมักเพื่อการดูแลและบำรุงรักษาดิน สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

ภาพที่ ๖ จัดกิจกรรมวันต้นไม้ประจำปีของชาติ และซ่อมแซมพันธุ์พืชที่เสียหายจากภัยแล้งพร้อมใส่ปุ๋ย ตัดหญ้า ให้น้ำในแปลงปลูก สถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๙

ภาพที่ ๗ ปลูกต้นไม้เพื่อทดแทนต้นไม้เดิมที่ตาย พร้อมทั้งดูแลรักษาพันธุ์ไม้ จัดทำป้ายชื่อพันธุ์ไม้ในรูปแบบ QR Code และปรับปรุงซ่อมแซมป้ายบอกชื่อพันธุ์ไม้แต่ละชนิดในแปลงปลูก สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒

โครงการบำรุงรักษาและปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑสถาน (FmAm)

หลักการและเหตุผล

ตามกรอบแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม ๒๕๖๔-กันยายน ๒๕๖๙) ภายใต้กรอบการสร้างจิตสำนึก กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร งานพิพิธภัณฑสถาน กรมพัฒนาที่ดิน ได้มีการจัดสร้างพิพิธภัณฑสถาน เพื่อเป็นสถานที่เรียนรู้สำหรับ ประชาชน เกษตรกร และนักเรียน นักศึกษา อีกทั้งเป็นเครื่องมือให้เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน ใช้ประกอบการอธิบายวิธีการจัดการดิน การปรับปรุงบำรุงดิน ตลอดจนการอนุรักษ์ดินและน้ำ กรมพัฒนาที่ดินมีพิพิธภัณฑสถานในพื้นที่ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๕ แห่ง แต่เนื่องจากพิพิธภัณฑสถานที่ดำเนินการจัดทำแล้วนั้น มีการเสื่อมโทรมได้ตามกาลเวลา หากขาดการซ่อมแซม บำรุงรักษา และในอนาคตมีองค์ความรู้ใหม่ด้านทรัพยากรดิน ต้องมีการเพิ่มเติมข้อมูล หรือถ่ายทอดในรูปแบบที่ทันสมัยยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนา ปรับปรุง และบำรุงรักษาพิพิธภัณฑสถานให้คงอยู่ในสภาพที่สวยงามพร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านทรัพยากรดินได้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
๒. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านทรัพยากรดินในรูปแบบของพิพิธภัณฑสถาน
๓. เพื่อซ่อมแซม บำรุงรักษาพิพิธภัณฑสถานให้คงอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน
๔. เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลองค์ความรู้ด้านทรัพยากรดินให้ทันสมัยอยู่เสมอ

เป้าหมาย

บำรุงรักษาและปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑสถานในพื้นที่ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑. สำนักงานเลขานุการกรม
๒. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ – ๑๒
๓. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๔. ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๕. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สถานที่ดำเนินการ

พิพิธภัณฑสถานในพื้นที่ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

รูปแบบกิจกรรม

๑. งานพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติที่มีชีวิต ดำเนินการโดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จัดทำแปลงสาธิตการปลูกรักษาเพื่อการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในพื้นที่ศูนย์ศึกษาฯ
๒. จัดทำ คู่มือและบำรุงรักษา นิทรรศการถาวรเกี่ยวกับการดำเนินงาน อพ.สธ. – พด. ในพิพิธภัณฑสถาน
๓. คู่มือและบำรุงรักษา ซ่อมแซมพิพิธภัณฑสถานในส่วนที่ชำรุด ให้มีสภาพพร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านทรัพยากรดินอยู่เสมอ

๔. จัดทำ และเพิ่มเติมองค์ความรู้ด้านทรัพยากรดินในพิพิธภัณฑ์ดิน
๕. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าเยี่ยมชม และสรุปผล

งบประมาณ ๖๗๔,๐๐๐ บาท

ผลการดำเนินงาน

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ ได้ดำเนินการบำรุงรักษาพิพิธภัณฑ์ดิน ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารพิพิธภัณฑ์ดิน โดยการปรับปรุงผนังห้อง ฉาบ และทาสีภายในห้องโสตศึกษาและห้องพิพิธภัณฑ์ดิน ติดตั้งระบบไฟเพดาน LED และซ่อมบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศภายในห้องพิพิธภัณฑ์ดิน เพื่อให้เครื่องปรับอากาศสามารถใช้งานได้ตามปกติและความความเย็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๑๑๘ ราย

ภาพที่ ๘ การปรับปรุงผนังห้อง ฉาบ และทาสีภายในห้องโสตศึกษาและห้องพิพิธภัณฑ์ดิน ติดตั้งระบบไฟเพดาน LED และซ่อมบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศภายในห้องพิพิธภัณฑ์ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ดิน ซ่อมแซมบอร์ดนิทรรศการและจัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้ ได้แก่ จัดทำโปสเตอร์สมบัติของดิน ซ่อมแซมโครงบอร์ดโปสเตอร์ สื่อการเรียนรู้พวงกุญแจขึ้นกำเนิดดิน และดูแลทำความสะอาดทั้งภายในและภายนอกอาคารพิพิธภัณฑ์ดินให้อยู่ในสภาพที่สะอาดพร้อมใช้งาน รวมถึงซ่อมแซมเปลี่ยนประตูที่ชำรุดและฉีกพันยากำจัดปลวกที่ทำลายบอร์ดนิทรรศการ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๗๔๒ ราย

ภาพที่ ๙ จัดทำโปสเตอร์สมบัติของดิน ช่อมแซมโครงบอร์ดโปสเตอร์ พร้อมทั้งจัดทำสื่อการเรียนรู้พวงกุญแจชั้นกำเนิดดินขวดแก้ว และภาพการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓ ได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ดินโดยจัดทำนิทรรศการ การเกิดดินเค็ม จำนวน ๑ บอร์ด ดินเค็มที่พบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและแนวทางการจัดการ จำนวน ๑ บอร์ด ช่อมฐานตั้งก้อนดิน จำนวน ๖ ตัว ช่อมฐานตั้งนิทรรศการ จำนวน ๓ ตัว ช่อมขาตั้ง/บอร์ด นิทรรศการ จำนวน ๖ ตัว พร้อมดูแลรักษาทำความสะอาดบำรุงรักษาพิพิธภัณฑ์ดิน และบำรุงรักษา นิทรรศการถาวรเกี่ยวกับการดำเนินงานของอพ.สธ. และฉีดพ่นยากำจัดปลวกภายในและภายนอกอาคาร พิพิธภัณฑ์ดิน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๔๕ ราย

ภาพที่ ๑๐ การช่อมฐานตั้งก้อนดิน และช่อมฐานตั้งนิทรรศการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔ ได้ดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลหมอดินอาสาดีเด่นและข้อมูลคลองชลประทานในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าและฐานแท่งดิน รวมถึงจัดทำนิตรรศการ ตันยางนา โดยจัดทำเป็นแบบโปสเตอร์ และผลทุเรียนจำลองเพื่อตกแต่งภายในพื้นที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ดิน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๒๒๔ ราย

ภาพที่ ๑๑ ปรับปรุงฐานข้อมูลหมอดินอาสาดีเด่นให้เป็นปัจจุบัน และข้อมูลคลองชลประทานในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๕ ได้ดำเนินการจัดทำป้ายโครงเหล็ก สติกเกอร์ PVC เคลือบด้าน โปสเตอร์ไวนิล อักษรโลหะสังกะสี กำจัดปลวกภายในและภายนอกอาคารพิพิธภัณฑ์ดิน ทำความสะอาดบริเวณภายนอกอาคารฯ และจัดสวนบริเวณหน้าตัวอาคาร โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดิน จำนวน ๑๕๗ ราย

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖ ได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลโปสเตอร์หญ้าแฝกตามแนวพระราชดำรินในหลวงรัชกาลที่ ๙ จำนวน ๑ ป้าย และซ่อมบำรุงครุภัณฑ์ฐานตั้งจอทีวีนำเสนอ จำนวน ๑ ชุด และเครื่องฉายภาพโปรเจคเตอร์ จำนวน ๑ เครื่อง

ภาพที่ ๑๒ ปรับปรุงข้อมูลโปสเตอร์หญ้าแฝกตามแนวพระราชดำรินในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซ่อมบำรุงครุภัณฑ์ฐานตั้งจอทีวีนำเสนอ และเครื่องฉายภาพโปรเจคเตอร์ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗ ได้ดำเนินการซ่อมแซมหลังคาพิพิธภัณฑ์ดิน ซ่อมแซมและปรับปรุงจุดประชาสัมพันธ์และจุดแนะนำ กรมพัฒนาที่ดินและสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗ ซ่อมแซมป้ายและประตูรั้วบริเวณทางเข้าออกพิพิธภัณฑ์ดิน และซ่อมแซมและปรับปรุงระบบการแสดงผลและบรรยายนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดิน เพื่อให้พิพิธภัณฑ์ดินให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีความสะดวก ปลอดภัย และมีสภาพพร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน นักเรียน นักศึกษา หมอдинอาสา และประชาชนทั่วไปที่สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับทรัพยากรดิน และการพัฒนาที่ดิน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๓๒๑ ราย

ภาพที่ ๑๓ ซ่อมแซมหลังคาพิพิธภัณฑ์ดิน ซ่อมแซมและปรับปรุงจุดประชาสัมพันธ์และจุดแนะนำ กรมพัฒนาที่ดินและสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗ ซ่อมแซมป้ายและประตูรั้วบริเวณทางเข้าออกพิพิธภัณฑ์ดิน และซ่อมแซมและปรับปรุงระบบการแสดงผลและบรรยายนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดิน

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ ได้ดำเนินการจัดทำชั้นวางเอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ดิน ซ่อมแซมป้ายพิพิธภัณฑ์ดิน และดูแลรักษาเครื่องปรับอากาศภายในพิพิธภัณฑ์ดิน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๑๔๗ ราย

ภาพที่ ๑๔ จัดทำชั้นวางเอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ดิน ซ่อมแซมป้ายพิพิธภัณฑ์ดิน และดูแลรักษาเครื่องปรับอากาศภายในพิพิธภัณฑ์ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๙ ได้ดำเนินการจัดทำบอร์ดและซ่อมแซมบอร์ดข้อมูล อุปกรณ์ต่าง ๆ และห้องน้ำภายในอาคารพิพิธภัณฑ์ดิน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๔๗๐ ราย

ภาพที่ ๑๕ การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์เข้าเยี่ยมชม และศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๙

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐ ได้ดำเนินการจัดทำแผนที่ทรัพยากรดินโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ปรับปรุงซ่อมแซมผนังภายในอาคารพิพิธภัณฑ์ดิน รวมทั้งได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างดินเพื่อจัดทำแท่งหน้าตัดดิน จำนวน ๓ ชุดดิน ได้แก่ ชุดดินบ้านไร่ ชุดดินทับเสลา และชุดดินท่ายาง ในโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๑๕๖ ราย

ภาพที่ ๑๖ จัดทำแผนที่ทรัพยากรดินโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ปรับปรุงซ่อมแซมผนังภายในอาคารพิพิธภัณฑ์ดิน รวมทั้งได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างดินเพื่อจัดทำแท่งหน้าตัดดิน จำนวน ๓ ชุดดิน ได้แก่ ชุดดินบ้านไร่ ชุดดินทับเสลา และชุดดินท่ายาง

ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงป้ายนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ดิน และมีการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบพิพิธภัณฑ์ดิน รวมทั้งปรับปรุงป้ายผลการดำเนินงาน อพ.สธ. ที่ผ่านมาในบริเวณพิพิธภัณฑ์ดิน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๗๑๒ ราย

ภาพที่ ๑๗ คณะศึกษาดูงานเยี่ยมชมแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๑ ได้ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมบอร์ดนิทรรศการ และจัดทำบอร์ดนิทรรศการข้อมูลวิชาการเพิ่มเติม จำนวน ๗ บอร์ด เพื่อใช้สำหรับจัดนิทรรศการนอกสถานที่ รวมทั้งมีการปรับปรุงซ่อมแซมพื้นที่ทางเท้าอาคารพิพิธภัณฑ์ดิน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๕๙๗ ราย

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒ ได้ดำเนินการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ทรัพยากรดินคาบสมุทรสทิงพระ และ art of soil เพื่อเชื่อมโยงเรื่องราวเกี่ยวกับทรัพยากรดิน ทำความสะอาดและดูแลรักษาครุภัณฑ์ภายในพิพิธภัณฑ์ดิน จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์เรื่องราวเกี่ยวกับทรัพยากรดิน โดยใช้โมเดลดินกับต้นไม้และดินที่มีธาตุอาหารครบและเพียงพอต่อพืช โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๑,๕๐๐ ราย

ภาพที่ ๑๘ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ทรัพยากรดินคาบสมุทรสทิงพระ และ art of soil เพื่อเชื่อมโยงเรื่องราวเกี่ยวกับทรัพยากรดิน และจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์เรื่องราวเกี่ยวกับทรัพยากรดิน โดยใช้โมเดลดินกับต้นไม้และดินที่มีธาตุอาหารครบและเพียงพอต่อพืช

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้จัดทำโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร (พิพิธภัณฑ์ดิน) ได้ดำเนินการปรับปรุงป้ายพิพิธภัณฑ์ดิน จำนวน ๑ ป้าย และปรับปรุงบอร์ดข้อมูลพิพิธภัณฑ์ดิน จำนวน ๑๐ บอร์ด

พิพิธภัณฑ์ดินส่วนกลาง ได้ดำเนินการปรับปรุงส่วนจัดแสดงนิทรรศการวันดินโลกให้มีความสวยงาม ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ซ่อมเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในพิพิธภัณฑ์ดิน โคมไฟ Track Light LED พร้อมหลอดไฟ ๒๕W CCT ๓๐๐K (แสง Warmlight) โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ มีผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดินจำนวน ๓,๕๕๓ ราย

ภาพที่ ๑๙ นักเรียน นิสิต นักศึกษา หน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก ชาวต่างชาติ และประชาชนทั่วไปเข้าเยี่ยมชม และศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน

โครงการศึกษาสถานภาพของดินและอนุรักษ์ทรัพยากรดินในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (FmAc)

หลักการและเหตุผล

ตามกรอบแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม ๒๕๖๔-กันยายน ๒๕๖๙) ภายใต้กรอบการใช้ประโยชน์ กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร กรมพัฒนาที่ดินในฐานะหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านทรัพยากรดินได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญในการบำรุง รักษา และดูแลทรัพยากรดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน และเป็นการสนองพระราชดำริในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรจึงได้ดำเนินการศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านความหลากหลายทางชีวภาพของดินในพื้นที่โครงการปกป้องทรัพยากร ป่าธรรมชาติ/ป่าดั้งเดิม พื้นที่ของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดิน และศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ จำนวน ๕๔ แห่ง และพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ศูนย์วิจัยการอนุรักษ์ดินและน้ำ และศูนย์ปฏิบัติการโครงการเกษตรวิเศษ จะเป็นข้อมูลที่สำคัญที่เป็นตัวบ่งชี้สมดุลของระบบนิเวศ และความอุดมสมบูรณ์ของดินในพื้นที่ ความหลากหลายของจุลินทรีย์ดินในด้านชนิดและปริมาณ และสามารถนำไปการต่อยอดในการพัฒนาที่ดิน เพื่อพัฒนาเป็นพื้นที่ต้นแบบของการจัดการดิน ส่งเสริมและอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของดินในพื้นที่โครงการปกป้องทรัพยากร โดยความหลากหลายทางชีวภาพของดิน ที่มีสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ เช่น แบคทีเรีย รา กิ้งกือ ไส้เดือนดิน และแมลง จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ของห่วงโซ่อาหารในดิน เกิดกระบวนการย่อยสลายอินทรีย์สาร การหมุนเวียนของธาตุอาหารในดิน ส่งผลต่อการปรับปรุงดินอนุรักษ์ดินและน้ำ และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรของประเทศไทยให้ยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
- ๒.๒ เพื่อศึกษาและประเมินศักยภาพทรัพยากรดินที่สำรวจเก็บรวบรวมและรักษาไว้ในพื้นที่โครงการปกป้องทรัพยากร โดยการเก็บและรวบรวมข้อมูลสมบัติดินทางกายภาพ สมบัติดินทางเคมี และสมบัติดินทางชีวภาพ
- ๒.๓ เพื่อศึกษาศักยภาพของทรัพยากรที่อาจนำไปสู่การพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ สายพันธุ์จุลินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ และมีแนวทางนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน โดยที่ทรัพยากรไม่สูญหายไป
- ๒.๔ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรดินในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)

เป้าหมาย

พื้นที่โครงการปกป้องทรัพยากร ป่าธรรมชาติ/ป่าดั้งเดิม พื้นที่ของสำนักงานพัฒนาที่ดิน สถานีพัฒนาที่ดิน และศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ๖๐ แห่ง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- ๔.๑ กองแผนงาน
- ๔.๒ กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน
- ๔.๓ สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน
- ๔.๔ สพข./ สพด./ ศูนย์ฯ ที่เข้าร่วม โครงการปกป้องทรัพยากร

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

รูปแบบกิจกรรม

๑. ดำเนินการเก็บข้อมูลด้านสมบัติทางกายภาพดิน ได้แก่ เนื้อดิน และความหนาแน่นรวมของดิน และสมบัติทางเคมีดิน ได้แก่ ปริมาณอินทรีย์วัตถุ ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ค่าการนำไฟฟ้า และปริมาณธาตุอาหารหลัก ได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม พร้อมทั้งประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดิน
๒. สืบค้นและจำแนกความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์ดินประเภทราและแบคทีเรีย
๓. เก็บข้อมูลการสะสมคาร์บอนของเศษพืช ได้แก่ ปริมาณคาร์บอนของซากพืชบริเวณหน้าดิน
๔. จัดทำฐานข้อมูลดินที่ได้จากการสำรวจและวิเคราะห์

งบประมาณ ๑,๑๔๔,๙๔๐ บาท

ผลการดำเนินงาน

๑. การศึกษาสมบัติทางกายภาพและเคมีของดิน

ภาคเหนือ ดินบนและดินล่างเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย และอยู่ในระดับกรดจัด ค่าการนำไฟฟ้าของดินทั้งหมดอยู่ในระดับไม่เค็ม อินทรีย์วัตถุในดินอยู่ในระดับต่ำถึงค่อนข้างต่ำ ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดในดินส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำมาก ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์อยู่ในระดับต่ำ ต่ำมาก และสูงมาก

ภาคกลาง ดินบนใหญ่จะเป็นเนื้อดินร่วน ดินล่างส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ดินบนและดินล่างอยู่ระหว่างกรดจัดมากถึงด่างปานกลาง ค่าการนำไฟฟ้าของดินส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่เค็ม อินทรีย์วัตถุในดินอยู่ในระดับต่ำถึงค่อนข้างสูง ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดในดินอยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดินบนและล่างเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย และอยู่ในระดับกรดจัด ค่าการนำไฟฟ้าทั้งหมดอยู่ในระดับไม่เค็ม อินทรีย์วัตถุในดินอยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดในดินทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำมาก ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำมาก

ภาคตะวันออก ดินบนและล่างเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย และอยู่ในระดับกรดรุนแรงมากถึงกรดปานกลาง ค่าการนำไฟฟ้าทั้งหมดอยู่ในระดับไม่เค็ม อินทรีย์วัตถุในดินอยู่ในระดับต่ำต่ำมากถึงสูงมาก ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดในดินทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่ในอยู่ช่วงต่ำมากถึงต่ำ โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่ในอยู่ในระดับต่ำมาก

ภาคตะวันตก ดินบนและล่างเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินทรายปนร่วน และอยู่ในระดับกรดเล็กน้อยถึงกลาง ค่าการนำไฟฟ้าทั้งหมดอยู่ในระดับไม่เค็ม อินทรีย์วัตถุในดินทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดในดินทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่ในอยู่ช่วงต่ำ โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่ในอยู่ในระดับต่ำถึงสูงมาก

ภาคใต้ ดินบนและล่างเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย และอยู่ในระดับกรดจัดมาก ค่าการนำไฟฟ้าทั้งหมดอยู่ในระดับไม่เค็ม อินทรีย์วัตถุในดินทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ ปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดในดินทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่ในอยู่ในช่วงต่ำมากถึงต่ำ โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ทั้งดินบนและดินล่างส่วนใหญ่ในอยู่ในช่วงต่ำมากถึงต่ำ

๒. ปริมาณซากพืชและปริมาณการกักเก็บคาร์บอนในซากพืช

ภาคเหนือ พื้นที่ปกปักฯ ปริมาณซากพืช มีค่าสูงสุด ๓๓๒.๐๐ กรัม/ตารางเมตร ณ ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเกษตรวิทยา จ.เชียงใหม่ และมีค่าต่ำสุด ๑๔.๐๐ กรัม/ตารางเมตร ณ โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

ภาคกลาง พื้นที่ปกปักฯ ปริมาณซากพืช มีค่าสูงสุด ๑๑๓๓.๓๓ กรัม/ตารางเมตร ณ สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก และมีค่าต่ำสุด ๗๐.๓๓ กรัม/ตารางเมตร ณ สถานีพัฒนาที่ดินสุโขทัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ปกปักฯ ปริมาณซากพืช มีค่าสูงสุด ๙๔๐.๐๐ กรัม/ตารางเมตร ณ สถานีพัฒนาที่ดินสกลนคร และมีค่าต่ำสุด ๓๑.๖๗ กรัม/ตารางเมตร ณ สถานีพัฒนาที่ดินหนองบัวลำภู

ภาคตะวันออก พื้นที่ปกปักฯ ปริมาณซากพืช มีค่าสูงสุด ๑,๐๒๔.๓๓ กรัม/ตารางเมตร ณ สถานีพัฒนาที่ดินตราด และมีค่าต่ำสุด ๓๘.๐๙ กรัม/ตารางเมตร ณ สถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี

ภาคตะวันตก พื้นที่ปกปักฯ ปริมาณซากพืช มีค่าสูงสุด ๑๘๖.๖๗ กรัม/ตารางเมตร ณ ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และมีค่าต่ำสุด ๘๐.๐๐ กรัม/ตารางเมตร ณ สถานีพัฒนาที่ดินประจวบคีรีขันธ์

ภาคใต้ พื้นที่ปกปักฯ ปริมาณซากพืช มีค่าสูงสุด ๙๑๐.๐๐ กรัม/ตารางเมตร ณ สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานีและมีค่าต่ำสุด ๔๖.๐๐ กรัม/ตารางเมตร ณ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒

๓. กิจกรรมของสิ่งมีชีวิตในดิน และความหลากหลายทางชีวภาพของดินในพื้นที่

ภาคเหนือ

กิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินสูงที่สุด ณ สถานีพัฒนาที่ดินแพร่ โดยที่ระดับความลึก ๒.๕ – ๘ เซนติเมตร จากผิวดิน มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้นที่ ๒๐ – ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ และพบการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินต่ำที่สุด ณ โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ โดยดิน ที่ระดับความลึก ๐.๕ – ๑ เซนติเมตร จากผิวดิน มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้นที่ ๒๐ เปอร์เซ็นต์

พื้นที่ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเกษตรวิทยา จ.เชียงใหม่ มีค่าความหลากหลายของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังมากกว่าพื้นที่อื่นๆ และสัดส่วนของจำนวนสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังชนิดที่พบต่อจำนวนสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังทั้งหมดในประชากร (ดัชนีความสม่ำเสมอ) มีค่ามาก เขตปกปักฯ มีค่าดัชนี Shannon-Wiener index และดัชนีความสม่ำเสมอ (Evenness index) เท่ากับ ๑.๘๙ และ ๐.๙๗ ตามลำดับ

ภาคกลาง

กิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินสูงที่สุด ณ สถานีพัฒนาที่ดินสุโขทัย โดยที่ระดับความลึก ๐.๕ – ๘ เซนติเมตร จากผิวดิน มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้นที่ ๒๐ – ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ และพบการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินต่ำที่สุด ณ สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี โดยที่ระดับความลึก ๐.๕ – ๔.๕ เซนติเมตร จากผิวดิน มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้นที่ ๒๐ – ๔๐ เปอร์เซ็นต์

สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี และสถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก มีค่าดัชนี Shannon-Wiener index และดัชนีความสม่ำเสมอ (Evenness index) มากกว่าพื้นที่อื่นๆ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินสูงที่สุด ณ สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ โดยที่ระดับความลึก ๐.๕ – ๘ เซนติเมตร จากผิวดิน มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้นที่ ๔๐ - ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ และพบการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินต่ำที่สุด ณ สถานีพัฒนาที่ดินบึงกาฬ โดยที่ระดับความลึก ๐.๕ – ๑ เซนติเมตร จากผิวดิน มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้นที่ ๒๐ เปอร์เซ็นต์

สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสุรินทร์ มีความหลากหลายของ macrofauna มากที่สุด มีค่าดัชนี Shannon-Wiener index เท่ากับ ๑.๙๓ และดัชนีความสม่ำเสมอ (Evenness index) เท่ากับ ๑.๓๖

ภาคตะวันออก

กิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินสูงที่สุด ณ สถานีพัฒนาที่ดินตราด โดยที่ระดับความลึก ๐.๕ – ๘ เซนติเมตร จากผิวดิน มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้น มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้นที่ ๒๐ - ๔๐ เปอร์เซ็นต์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ จ.ฉะเชิงเทรา มีความหลากหลายของ macrofauna มากที่สุด มีค่าดัชนี Shannon-Wiener index เท่ากับ ๑.๖๙ และดัชนีความสม่ำเสมอ (Evenness index) เท่ากับ ๐.๖๘

ภาคตะวันตก

กิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินสูงที่สุด ณ ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยที่ระดับความลึก ๐.๕ – ๘ เซนติเมตร จากผิวดิน มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้นที่ ๔๐ - ๘๐ เปอร์เซ็นต์ และพบการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินต่ำที่สุด ณ สถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี โดยไม่พบการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดิน

ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีความหลากหลายของ macrofauna มากที่สุด มีค่าดัชนี Shannon-Wiener index เท่ากับ ๑.๘๘ และดัชนีความสม่ำเสมอ (Evenness index) เท่ากับ ๐.๘๔

ภาคใต้

กิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินสูงที่สุด ณ สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา โดยที่ระดับความลึก ๐.๕ – ๘ เซนติเมตร จากผิวดิน มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้นที่ ๔๐ - ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ และพบการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายซากพืชของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในดินต่ำที่สุด ณ สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี โดยที่ระดับความลึก ๐.๕ – ๑ เซนติเมตร จากผิวดิน มีการเกิดกิจกรรมการย่อยสลายของสิ่งมีชีวิตในดินเกิดขึ้นที่ ๒๐ เปอร์เซ็นต์

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒ มีความหลากหลายของ macrofauna มากที่สุด มีค่าดัชนี Shannon-Wiener index เท่ากับ ๑.๖๗ และดัชนีความสม่ำเสมอ (Evenness index) เท่ากับ ๐.๗๒

๔. สำรวจและจำแนกความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์ดินด้วยเทคนิคทางชีวโมเลกุล ด้วยวิธีวิเคราะห์ Metagenomics DNA

อยู่ระหว่างการวิเคราะห์

การนำผลการดำเนินงานไปใช้ประโยชน์

๑. เป็นฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของดินในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของกรมพัฒนาที่ดิน ในพื้นที่ของสำนักพัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดิน และศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ จำนวน ๖๐ แห่ง

๒. เป็นต้นแบบการจัดการดินในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืช และทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน

ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน

ภาพที่ ๒๐ เก็บตัวอย่างดินแบบรบกวนโครงสร้างดิน สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

ภาพที่ ๒๑ เก็บตัวอย่างดินแบบไม่รบกวนโครงสร้างดิน สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

ภาพที่ ๒๒ เก็บข้อมูลการสะสมคาร์บอนของเศษพืช สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

ภาพที่ ๒๓ เก็บข้อมูลกิจกรรมของสิ่งมีชีวิตในดิน สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

ภาพที่ ๒๔ เก็บข้อมูลความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในดิน สถานีพัฒนาที่ดินหนองคายสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๕

ภาพที่ ๒๕ เก็บข้อมูลกิจกรรมของสิ่งมีชีวิตในดิน และความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในดิน สถานีพัฒนาที่ดินแพร่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗

โครงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (FmAc)

หลักการและเหตุผล

ตามกรอบแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๙) ภายใต้กรอบการสร้างจิตสำนึก กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กรมพัฒนาที่ดินตระหนักถึงความสำคัญของโรงเรียนซึ่งถือเป็นแหล่งเรียนรู้เบื้องต้นของเยาวชน จึงดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน ให้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อปลูกจิตสำนึกการเรียนรู้ให้แก่เยาวชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักรักษา ห่วงแหน และเห็นความสำคัญของทรัพยากรดิน สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องและยั่งยืน ขยายผลไปสู่ผู้ปกครองและเกษตรกรทั่วไป และพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรที่มีคุณภาพในอนาคต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
๒. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดินให้กับโรงเรียนที่เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
๓. เพื่อปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรดินให้แก่เยาวชนในโรงเรียนที่เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

เป้าหมาย

โรงเรียนที่เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนที่มีความประสงค์จะรับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทรัพยากรดิน จำนวน ๑๕๔ แห่ง

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ประสานกับโรงเรียนที่เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (โรงเรียนใหม่ ไม่ซ้ำกับที่ดำเนินการในปี ๒๕๖๕) เพื่อเข้าร่วมเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทรัพยากรดิน การพัฒนาที่ดิน ให้กับสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์
  ๒. สาธิตการใช้ปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน ให้กับสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (โรงเรียนใหม่) จังหวัดละ ๒ แห่ง และต่อยอดองค์ความรู้ให้กับโรงเรียนเดิมที่ดำเนินการสนับสนุนในปี ๒๕๖๕ อีก ๒ โรงเรียน รวม ๔ โรงเรียน ให้เกิดความรู้ในการใช้ประโยชน์และสามารถนำไปขยายผลให้กับผู้เกี่ยวข้องได้ด้วย
  ๓. หน่วยงานที่มีโรงเรียนที่เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนจำนวนเพียง ๒ โรงเรียนทั้งจังหวัด จำเป็นต้องดำเนินการในพื้นที่เดิม ให้ดำเนินการในลักษณะการต่อยอดองค์ความรู้เดิม
- ทั้งนี้สามารถตรวจสอบข้อมูลรายชื่อโรงเรียนที่เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนได้ทาง website โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ www.rspg.or.th หัวข้อสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

งบประมาณ ๔๐๐,๔๐๐ บาท ประกอบด้วย

โรงเรียนใหม่ งบประมาณเหมาจ่าย ๑,๘๐๐ บาท ต่อแห่ง ประกอบด้วย

- ถังหมักขนาด ๑๒๐ ลิตร ๑ ใบ ใบละ ๕๐๐ บาท
- กากน้ำตาล ๔๐ กก. ละ ๑๕ บาท
- เศษวัสดุ ๘๐ กก. ละ ๕ บาท
- อุปกรณ์สื่อการสอน ๒๐๐ บาท
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ ๑๐๐ บาท

โรงเรียนเดิมปี ๒๕๖๕ งบประมาณเหมาจ่าย ๘๐๐ บาท ต่อแห่ง ประกอบด้วย

- กากน้ำตาล ๒๐ กก. ละ ๑๕ บาท
- เศษวัสดุ ๔๐ กก. ละ ๕ บาท
- อุปกรณ์สื่อการสอน ๒๐๐ บาท
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ ๑๐๐ บาท

ผลการดำเนินงาน กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการส่งเสริมโครงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนประกอบด้วย โรงเรียนใหม่ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๕๔ แห่ง จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ๔,๑๓๗ คน และต่อยอดโรงเรียนเดิมจากปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๔๕ แห่ง โดยมีการแนะนำรายละเอียดของโครงการฯ พร้อมบรรยายความสำคัญของทรัพยากรดินและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินทั้งการปรับปรุงบำรุงดิน การวิเคราะห์ดิน และอนุรักษ์พันธุกรรมพืช สนับสนุนปัจจัยการผลิตน้ำหมักชีวภาพ พร้อมทั้งถ่ายทอดวิธีการทำน้ำหมักชีวภาพ สาธิตการผลิตปุ๋ยหมัก และการนำไปใช้ประโยชน์ ให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๔ รายชื่อโรงเรียนใหม่ที่ดำเนินการปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จำนวน ๑๕๔ โรงเรียน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
สถานีพัฒนาที่ดินกรุงเทพ	โรงเรียนประชากรราษฎร์บำเพ็ญ	๕๐
	โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม	-
สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท	โรงเรียนวัดเขาหิน (วันครู ๒๕๐๒)	๒๖
	โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก	โรงเรียนวัดเกาะกระชาย	๒๐
	โรงเรียนบ้านปากคลอง ๑๗	๑๐
สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม	โรงเรียนคงทองวิทยา	๓๕
	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ใน พระสังฆราชูปถัมภ์	๓๕

ตารางที่ ๔ รายชื่อโรงเรียนใหม่ที่ดำเนินการปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี	โรงเรียนสามแยกบางคูรัด (จันเพชรวินทยาการ)	๕๐
	โรงเรียนวัดแคใน	๕๐
สถานีพัฒนาที่ดินปทุมธานี	โรงเรียนคลองพระอุดม	๓๐
	โรงเรียนบัวแก้วเกษร	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินอยุธยา	โรงเรียนวัดหนองไม้ซุง	๒๐
	โรงเรียนปณณวิบูลย์	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินลพบุรี	โรงเรียนพัฒนานิคม	๑๐
	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	๑๐
สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลบางเมือง	๑๕
	โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินอ่างทอง	โรงเรียนป่าโมกษวิทยานุกูมิ	๒๕
	โรงเรียนวัดสี่บัวทอง	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี	โรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่	๒๐
	โรงเรียนวัดพุแค	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินสิงห์บุรี	โรงเรียนวัดบางปูน	๓๐
	โรงเรียนวัดท่าอิฐ	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี	โรงเรียนวัดโคกยายเกตุ	๒๐
	โรงเรียนวังหัวราษฎร์สามัคคี	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี	โรงเรียน ตชด.บ้านคลองมะลิประเวศน์วิทยา	๒๐
	โรงเรียนวัดท่าหัวแหวน (ประจักษ์พงษ์วิทยา)	๒๒
สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา	โรงเรียนบ้านเขาหินซ้อน	๑๕
	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาอิสาน	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี	โรงเรียนอนุบาลหนองใหญ่ (ศรียรรราษฎร์บำรุง)	๑๕
	โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินตราด	โรงเรียนบ้านป้องกันตนเองด่านชุมพล	๓๐
	โรงเรียนกิตติวิทยา	๓๐

ตารางที่ ๔ รายชื่อโรงเรียนใหม่ที่ดำเนินการปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
สถานีพัฒนาที่ดินปราจีนบุรี	โรงเรียนศรีรักษารามราษฎร์บำรุง	๑๐
	โรงเรียนทุ่งใหญ่วิทยาคาร	๑๐
สถานีพัฒนาที่ดินระยอง	โรงเรียนระยองปัญญานุกูล	๑๕
	โรงเรียนอนุบาลทับมา	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินสระแก้ว	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านน้ำอ้อม	๓๐
	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคลองตะเคียนชัย	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ	โรงเรียนบ้านซับเจริญสุข	๕๐
	โรงเรียนซับใหญ่วิทยาคม	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา	โรงเรียนโนนสมบูรณ์วิทยา	๒๖
	โรงเรียนจอมทองวิทยา	๑๘
สถานีพัฒนาที่ดินบุรีรัมย์	โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก	๒๐๐
	โรงเรียนไพศาลพิทยาคม	๕๐
สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุประภาดา เกษมสันต์	๑๒
	โรงเรียนบ้านหนองโจงโจง	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินนครพนม	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองดู่	๑๐
	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเค็ล	๑๐
สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร	โรงเรียนผาเทิบวิทยา	๒๐
	โรงเรียนบ้านโพนไฮ	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร	โรงเรียนฟ้าหยาดราษฎร์นิยม	๒๐
	โรงเรียนบ้านเที่ยงนาเรียง	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินร้อยเอ็ด	โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล	๒๕
	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ร้อยเอ็ด	๒๕
สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ	โรงเรียนบ้านธาตุพิทยาคม	๓๐
	โรงเรียนบ้านพนมชัย	๓๐

ตารางที่ ๔ รายชื่อโรงเรียนใหม่ที่ดำเนินการปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ	โรงเรียนนาวังวิทยา	๕๔
	โรงเรียนนายมวิทยาคาร	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี	๓๐
	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อุบลราชธานี	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์	โรงเรียนโพนงามประสาทศิลป์	๕๐
	โรงเรียนชุมชน นาจารย์วิทยา	๕๐
สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น	โรงเรียนบ้านฝางวิทยา	๓๐
	โรงเรียนบ้านคำศรี	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินบึงกาฬ	โรงเรียน บ้านไร่นาสำราญ	๑๐
	โรงเรียนโพนทองประชาสวรรค์	๕
สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม	โรงเรียนบ้านโคกกลางโคกเพิ่ม	๒๐
	โรงเรียนบ้านดอนตู่วังบอน	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินสกลนคร	โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ	๕๐
	โรงเรียนบ้านหนามแท่ง	๕๐
สถานีพัฒนาที่ดินหนองคาย	โรงเรียนบ้านสามัคคีชัย	๔๐
	โรงเรียนบ้านหม้อเหนือ	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินหนองบัวลำภู	โรงเรียนบ้านโคกสะอาดหนองหัวช้าง	๘๐
	โรงเรียนบ้านโนนปอแดง	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินอุดรธานี	โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม	๒๐
	วิทยาลัยการอาชีพหนองหาน	๑๐๐
สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่	โรงเรียนบ้านป่าเหมือด	๒๐
	โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน	๒๐
	โรงเรียนห้องสอนศึกษาในพระอุปถัมภ์ฯ	๒๐

ตารางที่ ๔ รายชื่อโรงเรียนใหม่ที่ดำเนินการปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง	โรงเรียนบ้านป่าเหว	๑๕
	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีย์	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินลำพูน	โรงเรียนจักรคำคณาทรลำพูน	๓๐
	โรงเรียนวัดบ้านเวียงหนองล่อง	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย	โรงเรียนชุมชนบ้านศรีดอนชัย	๒๐
	โรงเรียนบ้านนางแลใน	๔๕
สถานีพัฒนาที่ดินน่าน	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพืระยานุเคราะห์ท่า ๓	๓๐
	โรงเรียนเมืองลีประชาสามัคคี	๕๐
สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา	โรงเรียนบ้านเหล่า	๒๐
	ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยป้อม)	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินแพร่	โรงเรียนบ้านพันเชิง(วงศ์หล้าราษฎร์บำรุง)	๒๐
	โรงเรียนบ้านไร่หลวง	๒๕
สถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตาม อัธยาศัย อำเภอโพธิ์ประทับช้าง	๒๐
	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษา ตามอัธยาศัย อำเภอทับคล้อ	๕๐
สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก	โรงเรียนวัดสมอแข (พิณพลราษฎร์บำรุง)	๓๐
	โรงเรียนบ้านหนองกุลา	๓๕
สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์	โรงเรียนวิทยานุกูลนารี	๖๕
	โรงเรียนผาเมืองวิทยาคม	๗๕
สถานีพัฒนาที่ดินเลย	โรงเรียนชุมชนบ้านท่าสะอาด	๓๐
	โรงเรียนบ้านเอราวัณ	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินอุดรดิตถ์	โรงเรียนบ้านปากบึง	๑๐
	โรงเรียนนาอินวิทยาคม	๑๐
สถานีพัฒนาที่ดินกำแพงเพชร	โรงเรียนบ้านท่าพุทรา	๑๕
	โรงเรียนบ้านหนองคล้า	๑๕

ตารางที่ ๔ รายชื่อโรงเรียนใหม่ที่ได้รับการปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
สถานีพัฒนาที่ดินตาก	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ค่ายพระเจ้าตาก สงเคราะห์	๑๐
	โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ระวานสองแคว	๑๐
สถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์	โรงเรียนบ้านเนินศาลา	๒๐
	โรงเรียนบ้านเขาถ้ำพระ	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินสุโขทัย	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุโขทัย	๒๐
	โรงเรียนบ้านท่าชุม (ประชาอุทิศวิทยาการ)	๓๕
สถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี	โรงเรียนกกกัฏฐวิทยา	๒๕
	โรงเรียนทุ่งนาวิทยา	๒๕
สถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี	โรงเรียนวัดปรังกาสี	๑๕
	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนวิจิตรวิทยาการ	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี	โรงเรียนบ้านท่าลาว(พัชรศาสนราษฎร์นุเคราะห์)	๒๐
	โรงเรียนแก่งกระจานวิทยา	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี	โรงเรียนบ้านพุแค	๑๕
	โรงเรียนหนองไผ่	๑๕
สถานีพัฒนาที่ดินประจวบคีรีขันธ์	โรงเรียนบ้านมะเดื่อทอง	๑๐
	โรงเรียนทับสะแกวิทยา	๑๐
สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสงคราม	โรงเรียนวัดเทพประสิทธิ์คณาวาส (จำบุญรอดชนูทิศ)	๓๕
	โรงเรียนอนุบาลวัดเกาะใหญ่ (เลี้ยงล้อมอนุกุล)	๓๕
สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสาคร	โรงเรียนบ้านเจริญสุข	๓๔
	โรงเรียนบ้านคลองตัน	๔๐
สถานีพัฒนาที่ดินกระบี่	โรงเรียนลำทับประชานุเคราะห์	๒๐
	โรงเรียนบ้านควนแดง	๓๐
สถานีพัฒนาที่ดินชุมพร	โรงเรียนชุมชนบ้านเขาหลวง	๓๐
	โรงเรียนตชด.บ้านควนสามัคคี	๑๕

ตารางที่ ๔ รายชื่อโรงเรียนใหม่ที่ดำเนินการปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
สถานีพัฒนาที่ดิน นครศรีธรรมราช	โรงเรียนวัดมะม่วงทอง	๔๐
	โรงเรียนวัดพระเพรง	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินพังงา	โรงเรียนเกาะยาววิทยา	๑๐
	โรงเรียนกะปงพิทยาคม	๑๐
สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต	โรงเรียนบ้านพรุจาปา	๑๐
	วิทยาลัยเทคนิคกลาง	๑๐
สถานีพัฒนาที่ดินระนอง	โรงเรียนเพียงหลวง ๑๕ (บ้านรังแตง)	๓๐
	โรงเรียนบ้านน้ำจืดน้อย	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี	โรงเรียนบ้านเขานาใน	๕๐
	โรงเรียนบ้านอรุณทัย	๕๐
สถานีพัฒนาที่ดินตรัง	โรงเรียนบ้านทุ่งต่อ	๒๕
	โรงเรียนบ้านโตน	๔๐
สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านไอร์ปือแต	๑๐
	โรงเรียนบ้านทำเนียบ	๑๐
สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี	โรงเรียนบ้านคาโต	๒๐
	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๐	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง	โรงเรียนบ้านบางม่วง	๓๐
	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒๓ (วัดโคกโหนด)	๔๐
สถานีพัฒนาที่ดินยะลา	โรงเรียนบ้านแบหอ	๒๐
	โรงเรียน ตชด. โรงงานยาสูบ ๒	๒๐
สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๓	๕๐
	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมหาราช ๑	๕๐
สถานีพัฒนาที่ดินสตูล	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านส้านแดง	๑๕
	ศูนย์การศึกษาอนุเคราะห์และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอควนกาหลง	๓๐

ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน

ภาพที่ ๒๖ การถ่ายทอดองค์ความรู้และสาธิตการผลิตและใช้น้ำหมักชีวภาพ พด.๒ ให้กับคุณครูและนักเรียน โรงเรียนวัดเขาดิน (วันครู ๒๕๐๒) ตำบลหนองมะโมง อำเภอนองมะโมง จังหวัดชัยนาท

ภาพที่ ๒๗ การถ่ายทอดองค์ความรู้และสาธิตการผลิตน้ำหมักชีวภาพ ให้กับคุณครูและนักเรียน โรงเรียนวัดโคกยายเกตุ ตำบลเจดีย์ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพที่ ๒๘ การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทรัพยากรดินและนวัตกรรมเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน พร้อมทั้งสาธิตการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุภายในโรงเรียน ให้กับคุณครูและนักเรียน โรงเรียนจักรคำคณาทรลำพูน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ตารางที่ ๕ รายชื่อโรงเรียนเดิมจากปี ๒๕๖๕ ที่ดำเนินการต่อยอดในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จำนวน ๑๔๕ โรงเรียน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน
สถานีพัฒนาที่ดินกรุงเทพ	โรงเรียนวัดพระยาสุเรนทร์(บุญมีอนุกุล)
	โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์
สถานีพัฒนาที่ดินชัยนาท	โรงเรียนวัดสกุณาราม (ประสิทธิ์ชัยประชาสวรรค์)
	โรงเรียนชุมชนวัดดักคenen
สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก	โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม
	โรงเรียนบ้านคลอง ๑๔
สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม	โรงเรียนสรีนธรรราชวิทยาลัย
	โรงเรียนโสตศึกษา
สถานีพัฒนาที่ดินนนทบุรี	โรงเรียนวัดปลายคลองขุนศรี
	โรงเรียนจันทร์ทองเอี่ยม
สถานีพัฒนาที่ดินปทุมธานี	โรงเรียนวัดกลางคลองสิบ
	โรงเรียนชุมชนประชาภิกรอำนวยเวทย์
สถานีพัฒนาที่ดินอยุธยา	โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)
	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
สถานีพัฒนาที่ดินลพบุรี	โรงเรียนบรรจจรัตน์
	โรงเรียนบัณฑิตศึกษา
สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ	โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงห์เสนี)
	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางเสาธง
สถานีพัฒนาที่ดินอ่างทอง	โรงเรียนไผ่วงวิทยา
	โรงเรียนวัดถนน
สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี	โรงเรียนบ้านซับดินดำ
	โรงเรียนดอนพุทวิทยา
สถานีพัฒนาที่ดินสิงห์บุรี	โรงเรียนวัดตราขู
	โรงเรียนวัดศัทธาภิรมย์
สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี	โรงเรียนวัดกกเตน
	โรงเรียนวัดท่ามะนาว
สถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี	โรงเรียนบ่อวิทยาการ
	โรงเรียนวัดกะทิง (ขันธสโรอุปถัมภ์)

ตารางที่ ๕ รายชื่อโรงเรียนเดิมจากปี ๒๕๖๕ ที่ดำเนินการต่อยอดในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน
สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา	โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม
	โรงเรียนบ้านคลอง ๒๑
สถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี	โรงเรียนสิงห์สมุทร
	โรงเรียนบ้านเขาหิน(นิกรราษฎร์บำรุง)
สถานีพัฒนาที่ดินตราด	โรงเรียนบ้านฉางเกลือ (รักเมืองไทย)
	โรงเรียนวัดสลัก
สถานีพัฒนาที่ดินปราจีนบุรี	โรงเรียนเทศบาล ๖ (วัดศรีมงคล)
	โรงเรียนศรีมโหสถ
สถานีพัฒนาที่ดินระยอง	โรงเรียนเทศบาลบ้านปลวกแดง
	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ระยอง ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สถานีพัฒนาที่ดินสระแก้ว	โรงเรียน ตชด. บ้านทุ่งกบินทร์
	โรงเรียน ตชด. พระยานุเคราะห์ฯ ๑
	โรงเรียน ตชด. ประชาธิปไตยบำรุง ๑
	โรงเรียน ตชด. บ้านเขาสารภี
สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา	โรงเรียนบ้านละลม
	โรงเรียนชุมชนบ้านนารากอพิมพ์
สถานีพัฒนาที่ดินบุรีรัมย์	โรงเรียนบ้านหนองกระโก
	โรงเรียนบ้านสองชั้น
สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์	โรงเรียน ตชด. บ้านชำปะโต
	โรงเรียน ตชด. บ้านโคกแสง
สถานีพัฒนาที่ดินนครพนม	โรงเรียนบ้านหนองหญ้าไซ
	โรงเรียนบ้านโพนแดง
สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร	วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
	วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการดอนตาล
สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร	โรงเรียนห้องแซงวิทยาคม
	โรงเรียนศรีแก้วประชาสรรค์
สถานีพัฒนาที่ดินร้อยเอ็ด	โรงเรียนโนนสันหนองแควสามัคคี
	วิทยาลัยการอาชีพพนมไพร

ตารางที่ ๕ รายชื่อโรงเรียนเดิมจากปี ๒๕๖๕ ที่ดำเนินการต่อยอดในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน
สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ	โรงเรียนบ้านเห็นอัม
	โรงเรียนบ้านโนนผึ้ง
สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๔
	โรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์
สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี	โรงเรียนปทุมพิทยาคม
	โรงเรียนทุ่งศรีอุดม
สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์	โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล
	โรงเรียนลำปาววิทยาคม
สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น	โรงเรียนบ้านกุดรู
	โรงเรียนบ้านหนองแถมอีโหล
สถานีพัฒนาที่ดินบึงกาฬ	โรงเรียนโพธิ์ทองวิทยานุสรณ์
	โรงเรียนบ้านโคสี
สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม	โรงเรียนเมืองเตาวิทยาคม
	โรงเรียนเวียงสะอาด
สถานีพัฒนาที่ดินสกลนคร	โรงเรียนบ้านคำสะแนน
	โรงเรียนธรรมบวรวิทยา
สถานีพัฒนาที่ดินหนองคาย	โรงเรียนบ้านโนนสะอาด
	โรงเรียนเวียงคำวิทยา
สถานีพัฒนาที่ดินหนองบัวลำภู	โรงเรียนบ้านแสงดาวโนนธาตุ
	โรงเรียนชุมชนวังปลาป้อมวิทยศึกษา
	โรงเรียนบ้านนาด่าน
	โรงเรียนบ้านกุดสุ
สถานีพัฒนาที่ดินอุดรธานี	โรงเรียนโสทรศึกษาจังหวัดอุดรธานี
	โรงเรียนเชียงพังพัฒนวิช
สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่	โรงเรียนป่าจำเริญวิทยา
	โรงเรียนสันติสุข
สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน	โรงเรียนสบเมยวิทยาคม
	โรงเรียนเฉลิมรัชวิทยาคม

ตารางที่ ๕ รายชื่อโรงเรียนเดิมจากปี ๒๕๖๕ ที่ดำเนินการต่อ ยอดในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน
สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง	โรงเรียนบ้านม่วง
	โรงเรียนบ้านปลายนา
สถานีพัฒนาที่ดินลำพูน	โรงเรียนเทศบาลสันปายางหนองม
	โรงเรียนบ้านต้นฝิ่ง
สถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย	โรงเรียนบ้านห้วย
	โรงเรียนบ้านสันป่าบง
สถานีพัฒนาที่ดินน่าน	โรงเรียนบ้านส้อเด่นพัฒนา
	โรงเรียนบ้านห้วยฟอง
สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา	โรงเรียนบ้านร่องแมต
	โรงเรียนพะเยาประสาธน์วิทย์
สถานีพัฒนาที่ดินแพร่	โรงเรียนบ้านดอนชัย (ประชาอุทิศ)
	โรงเรียนเวียงเทพวิทยา
สถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร	โรงเรียนบางลายวิทยาคม
	วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร
สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก	โรงเรียนหนองพระพิทยา
	โรงเรียนทรัพย์ไพบูลย์วิทยา
สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์	โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยเพชรบูรณ์
	โรงเรียนเพชรพิทยาคม
สถานีพัฒนาที่ดินเลย	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย
	โรงเรียนเทศบาลนาอ้อ
สถานีพัฒนาที่ดินอุดรดิษฐ์	โรงเรียนน้ำริดวิทยา
	โรงเรียนบ้านเหล่าป่าสา
สถานีพัฒนาที่ดินกำแพงเพชร	โรงเรียนบ้านถนนน้อย
	โรงเรียนบ้านพุดโบก
สถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์	โรงเรียนวัดวังสวัสดิ์
	โรงเรียนหนองพังพวย
สถานีพัฒนาที่ดินตาก	โรงเรียนอรุณเมธา
	โรงเรียนกามาผาใต้

ตารางที่ ๕ รายชื่อโรงเรียนเดิมจากปี ๒๕๖๕ ที่ดำเนินการต่อยอดในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน
สถานีพัฒนาที่ดินสุโขทัย	โรงเรียนบ้านใหม่โพธิ์งาม
	โรงเรียนบ้านห้วยตึง
สถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี	โรงเรียนทุ่งโพธิ์ยา
	โรงเรียนห้วยคตวิทยาคม
สถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี	โรงเรียน ตชด. บ้านต้นมะม่วง
	โรงเรียน ตชด. เฮงเค็ลไทย
สถานีพัฒนาที่ดินประจวบคีรีขันธ์	โรงเรียนบ้านทุ่งยาว
	โรงเรียนวัดหนองหอย
สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี	ศูนย์เรียนรู้ ตชด.เกษตรอินทรีย์ (บ้านป่าเกะฮู)
	โรงเรียน ตชด.บ้านห้วยโคก
สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี	โรงเรียนบ้านโป่งเจ็ด
	อบจ.รบ. (วัดห้วยปลาตุกอนันตกุลอุปถัมภ์)
สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสงคราม	โรงเรียนวัดคู่สนามจันทร์ (สามัคคีราษฎร์รังสรรค์)
	โรงเรียนบ้านคลองสมบุรณ์
สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสาคร	โรงเรียนวัดชัยมงคล
	โรงเรียนวัดโรงเข้
สถานีพัฒนาที่ดินกระบี่	โรงเรียนพนมเบญจา
	โรงเรียนบ้านคลองประสงค์
สถานีพัฒนาที่ดินชุมพร	โรงเรียนวัดหาดพันไกร
	โรงเรียนบ้านพรุตะเคียน
สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช	ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยตง
	ศูนย์เรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดน บ้านหลังอ้ายหมี่
สถานีพัฒนาที่ดินพังงา	โรงเรียนวัดชนาธิการาม
	โรงเรียนเยาววิทย์
สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต	โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล
	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๖ จังหวัดภูเก็ต
สถานีพัฒนาที่ดินระนอง	โรงเรียนบ้านปลายคลอง
	โรงเรียนบ้านห้วยเสียด

ตารางที่ ๕ รายชื่อโรงเรียนเดิมจากปี ๒๕๖๕ ที่ดำเนินการต่อ ยอดในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต่อ)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อโรงเรียน
สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี	โรงเรียนวัดเดิมเจ้า
	โรงเรียนชัยบุรีพิทยาคม
สถานีพัฒนาที่ดินตรัง	โรงเรียนวัดสี่ราษฎร์ศรัทธา
	โรงเรียนบ้านบางเป้า
สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๙
	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส
สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพิระยานุเคราะห์ ๔
	โรงเรียนยะหริ่ง
สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง	โรงเรียนป่าบอนพิทยาคม
	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านควนตะแบก
สถานีพัฒนาที่ดินยะลา	โรงเรียน ตชด. นิคมพิทักษ์ราษฎร์
	โรงเรียนลำพะยาประชานุเคราะห์
สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนล้อมพลชนกกีฬา
	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเชิงพิศลยบุตร
สถานีพัฒนาที่ดินสตูล	โรงเรียนบ้านไร่
	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๒

ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน

ภาพที่ ๒๙ สาธิตการใช้ปัจจัยการผลิตทางด้านการพัฒนาที่ดินและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินให้แก่โรงเรียนทรัพย์ไพรวัลย์วิทยาคม ตำบลแก่งไสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ภาพที่ ๓๐ ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด. แนะนำการผลิตน้ำหมักชีวภาพ พด.๒ สารไล่แมลง พด.๗และส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด ให้กับบุคลากร โรงเรียนหนองพังพวย ตำบลหัวหวาย อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์

สรุปผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

กรมพัฒนาที่ดินร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ดำเนินการภายใต้กรอบการดำเนินงาน ๒ กรอบ ๔ กิจกรรม ๕ โครงการ สรุปผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

๑. โครงการปกป้องทรัพยากร ดำเนินการดูแลรักษาพื้นที่ปกป้องทรัพยากรให้อยู่ในสภาพเป็นพื้นที่ป่าดั้งเดิม เป้าหมาย ๕๐ แห่ง ดำเนินการจำนวน ๕๐ แห่ง พื้นที่ดำเนินการรวม ๒,๑๖๘.๕๒ ไร่ งบประมาณ ๒๗๕,๕๐๐ บาท เป็นกิจกรรมที่สร้างจิตสำนึกในการรักษา อนุรักษ์ ดูแลพันธุ์ไม้ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์เพื่อสืบสานให้คงอยู่สืบต่อไป

๒. โครงการปลูกรักษาทรัพยากร ดำเนินการปลูกรักษาทรัพยากรในแปลงปลูกรักษาเดิม เป้าหมาย ๑๗ แห่ง ดำเนินการจำนวน ๒๒ แห่ง พื้นที่ดำเนินการรวม ๔๗๑.๐๔ ไร่ โดยมีการปลูกรักษาพันธุกรรมพืช ๒๒๒ ชนิด รวม ๒,๕๕๐ ต้น งบประมาณจำนวน ๑๑๒,๕๐๐ บาท เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ ขยายพันธุ์ พืชท้องถิ่น พันธุ์พืชหายาก และพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อการศึกษาและวิจัย และไว้สำหรับแจกจ่ายให้เกษตรกร

๓. โครงการบำรุงรักษาและปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ดิน ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ดิน จำนวน ๑๕ แห่ง งบประมาณจำนวน ๒๒๙,๐๐๐ บาท บำรุงรักษาพิพิธภัณฑ์ดิน จำนวน ๑๕ แห่ง งบประมาณจำนวน ๒๙๕,๐๐๐ บาท ดูแลรักษานิทรรศการถาวรเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อพ.สธ. จำนวน ๑๕ แห่ง งบประมาณจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท งบประมาณรวมจำนวน ๖๗๔,๐๐๐ บาท ซึ่งกิจกรรมนี้ เป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร หมอดินอาสา นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจ ได้ศึกษาเรียนรู้ ถึงข้อมูลดินแต่ละพื้นที่ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในประกอบอาชีพได้ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญ ของทรัพยากรดิน เป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้ช่วยกันดูแลรักษาให้ทรัพยากรคงความสมบูรณ์เอาไว้อย่างยั่งยืน

๔. โครงการศึกษาสถานภาพของดินและอนุรักษ์ทรัพยากรดินในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรม พืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (FmAc) ดำเนินการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลการสะสมคาร์บอนของเศษพืช ข้อมูลดินทั้งทางกายภาพ เคมี ความหลากหลายของสัตว์หน้าดิน และความหลากหลายของจุลินทรีย์ดิน ภายในพื้นที่โครงการปกป้องทรัพยากร ป่าธรรมชาติ/ป่าดั้งเดิม ของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ศูนย์วิจัยการอนุรักษ์ดินและน้ำ และศูนย์ปฏิบัติการโครงการเกษตรวิทยา จำนวน ๖๐ แห่ง งบประมาณรวมจำนวน ๑,๑๔๔,๙๔๐ บาท

๕. โครงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ถ่ายทอดองค์ความรู้การปรับปรุงบำรุงดิน สาธิตการทำปุ๋ยหมัก สาธิตการวิเคราะห์ดิน และให้คำแนะนำในด้านการใช้สารเร่งซุเปอร์ พด. ต่าง ๆ ให้กับคุณครูและนักเรียน โดยโรงเรียนในปี ๒๕๖๖ ดำเนินการจำนวน ๑๕๔ แห่ง จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ๔,๑๓๗ คน งบประมาณจำนวน ๒๗๗,๒๐๐ บาท และต่อยอดโรงเรียนเดิมจากปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๕๔ แห่ง งบประมาณจำนวน ๑๒๓,๒๐๐ บาท งบประมาณรวมจำนวน ๔๐๐,๔๐๐ บาท โดยนักเรียนและบุคลากรมีความตระหนักถึง การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน และมีความรู้ในการพัฒนาที่ดินจากการใช้ปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน และสามารถนำไปขยายผลต่อผู้เกี่ยวข้องได้

ตารางที่ ๖ สรุปผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมพัฒนาที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปลูกป่าทรัพยากร

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	เป้าหมายตามแผนแม่บท/วัตถุประสงค์	ผลการดำเนินงาน	บุคคล/หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
๑	กรมพัฒนาที่ดิน	โครงการปลูก ทรัพยากร	๒๗๕,๕๐๐	งบปกติ	<u>เป้าหมาย</u> พื้นที่ปลูกป่าทรัพยากร อพ.สธ. – พต. ในสำนักงาน พัฒนาที่ดินเขต และสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ๕๐ แห่ง ได้รับการปลูกให้เป็นพื้นที่ป่าธรรมชาติ ดั้งเดิม <u>วัตถุประสงค์</u> ๑. เพื่อสนองพระราชดำริ ๒. เพื่อรักษาทรัพยากรในพื้นที่ปลูกป่าทรัพยากร ในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต และสถานี พัฒนาที่ดินจังหวัด ๓. เพื่อให้ทราบความหลากหลายของทรัพยากร ในพื้นที่ปลูกป่าทรัพยากร อพ.สธ. – พต. และ บูรณาการข้อมูลไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป	๑. สร้างจิตสำนึกในการรักษา อนุรักษ์ ดูแลพันธุ์ไม้ที่ควรค่า แก่การอนุรักษ์เพื่อสืบสาน ให้คงอยู่สืบต่อไป ๒. พื้นที่ป่าธรรมชาติได้รับ การปลูกให้คงอยู่ในสภาพ ป่าดั้งเดิม	๑. สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต ๓ แห่ง ๒. สถานีพัฒนาที่ดิน ๔๓ แห่ง ๓. ศูนย์ฯ สันป่าตอง ๔. ศูนย์ฯ หนองพลับ กลัดหลวง ๕. ศูนย์ฯ ชัยพัฒนา ๖. ศูนย์ฯ เขาชะงุ้ม
		รวม ๑ โครงการ	๒๗๕,๕๐๐				

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	เป้าหมายตามแผนแม่บท/วัตถุประสงค์	ผลการดำเนินงาน	บุคคล/หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
๑	กรมพัฒนาที่ดิน	โครงการ ปลูกรักษา ทรัพยากร	๑๑๒,๕๐๐	งบปกติ	<u>เป้าหมาย</u> ปลูกและบำรุงรักษาทรัพยากรในแปลงปลูกรักษา ทรัพยากร ๒๕ แห่ง <u>วัตถุประสงค์</u> ๑. เพื่อสนองพระราชดำริ ๒. เพื่อนำพันธุ์กรรมพืชมาเพาะพันธุ์ ปลูกในพื้นที่ ที่ปลอดภัย ในแปลงปลูกรักษาของสำนักงาน พัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษาการ พัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพื้นที่ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ๓. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชนรู้คุณค่า ประโยชน์ของพรรณไม้ท้องถิ่นของตนเอง ๔. เพื่อแจกจ่ายกล้าไม้หรือเมล็ดพันธุ์ไม้ท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์ต่อไป	๑. พันธุ์พืชท้องถิ่น พันธุ์พืช หายากพืชเพื่อการอนุรักษ์ดิน และน้ำ ได้รับการอนุรักษ์ และปลูกรักษาพันธุ์ในพื้นที่ ปลอดภัย ๒. พันธุ์พืชท้องถิ่น พันธุ์พืช หายาก พืชเพื่อการอนุรักษ์ ดินและน้ำ ได้รับการขยายพันธุ์ เพื่อการศึกษาและวิจัย ๓. พันธุ์พืชท้องถิ่น พันธุ์พืช หายาก พืชเพื่อการอนุรักษ์ ดินและน้ำ ได้รับการขยายพันธุ์ ไว้สำหรับแจกจ่าย เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากร	๑. สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต ๒ แห่ง ๒. สถานีพัฒนาที่ดิน ๑๙ แห่ง ๓. ศูนย์ฯ เขาชะงุ้ม
		รวม ๑ โครงการ	๑๑๒,๕๐๐				

กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	เป้าหมายตามแผนแม่บท/วัตถุประสงค์	ผลการดำเนินงาน	บุคคล/หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
๑	กรมพัฒนาที่ดิน	โครงการ บำรุงรักษาและ ปรับปรุงข้อมูล ในพิพิธภัณฑสถาน	๖๗๔,๐๐๐	งบปกติ	<u>เป้าหมาย</u> บำรุงรักษาและปรับปรุงข้อมูลในพิพิธภัณฑสถาน ในพื้นที่ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค <u>วัตถุประสงค์</u> ๑. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) ๒. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้าน ทรัพยากรดินในรูปแบบของพิพิธภัณฑ สถาน ๓. เพื่อซ่อมแซม บำรุงรักษาพิพิธภัณฑสถาน ให้คงอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน ๔. เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลองค์ความรู้ด้านทรัพยากร ดินให้ทันสมัยอยู่เสมอ	๑. พิพิธภัณฑสถานได้รับ การดูแลรักษาและปรับปรุง ข้อมูลให้มีความทันสมัย พร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้กับผู้ที่สนใจ ๒. เผยแพร่พระราชกรณียกิจ ของสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากร ๓. เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่ได้เข้ารับ การเรียนรู้ในพิพิธภัณฑสถาน มีความตระหนักถึง การอนุรักษ์ทรัพยากร	๑. สำนักงานเลขานุการกรม ๒. สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต ๑, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๒ ๓. สถานีพัฒนาที่ดิน สุราษฎร์ธานี ๔. ศูนย์ฯ เขาคันทรง ๕. ศูนย์ฯ ชะงุ้ม ๖. ศูนย์ฯ พิกุลทอง
		รวม ๑ โครงการ	๖๗๔,๐๐๐				

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	เป้าหมายตามแผนแม่บท/วัตถุประสงค์	ผลการดำเนินงาน	บุคคล/หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
๑	กรมพัฒนาที่ดิน	โครงการศึกษา สถานภาพของ ดินและอนุรักษ์ ทรัพยากรดินใน พื้นที่โครงการ อนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอัน เนื่องมาจาก พระราชดำริ	๑,๑๔๔,๙๔๐	งบปกติ	<u>เป้าหมาย</u> พื้นที่โครงการปกป้องทรัพยากร ป่าธรรมชาติ/ป่า ดั้งเดิม พื้นที่ของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต สถานีพัฒนาที่ดิน และศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ๖๐ แห่ง <u>วัตถุประสงค์</u> ๑. เพื่อสนองพระราชดำริ ๒. เพื่อศึกษาและประเมินศักยภาพทรัพยากร ดินที่สำรวจเก็บรวบรวมและรักษาไว้ในพื้นที่ โครงการปกป้องทรัพยากร โดยการเก็บและ รวบรวมข้อมูลสมบัติดินทางกายภาพ สมบัติดิน ทางเคมี และสมบัติดินทางชีวภาพ ๓. เพื่อศึกษาศักยภาพของทรัพยากรที่อาจ นำไปสู่การพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ สายพันธุ์ จุลินทรีย์ ตามแนวพระราชดำริ และมีแนวทาง นำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ได้อย่าง ยั่งยืน โดยที่ทรัพยากรไม่สูญหายไป ๔. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรดินในพื้นที่โครงการ อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ (อพ.สธ.)	๑. พื้นที่โครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ได้รับ การประเมินศักยภาพ ทรัพยากรดินทั้ง ทางกายภาพ ทางเคมี และความหลากหลาย ทางชีวภาพของดิน ๒. สามารถใช้ประโยชน์ จากผลการวิเคราะห์ สมบัติดินในการพัฒนา ที่ดินด้านการเกษตรใน พื้นที่ท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน ๓. มีฐานข้อมูลด้านกายภาพ เคมี และความหลากหลาย ทางชีวภาพของดินในพื้นที่	๑. กองแผนงาน ๒. กองเทคโนโลยีชีวภาพ ทางดิน ๓. สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อ การพัฒนาที่ดิน ๔. สำนักงานพัฒนาที่ดิน ๓ แห่ง ๕. สถานีพัฒนาที่ดิน ๔๙ แห่ง ๖. ศูนย์ฯ เขาคิชฌกูฏ ๗. โครงการพัฒนาตาม พระราชดำริ สันป่าตอง ๘. ศูนย์ปฏิบัติการ โครงการเกษตรวิสัย ๙. ศูนย์ฯ เขาชะงุ้ม ๑๐. ศูนย์ฯ หนองพลับ ๑๑. ศูนย์ฯ ชัยพัฒนา ๑๒. ศูนย์ฯ พิกุลทอง ๑๓. ศูนย์วิจัยการอนุรักษ์ ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร (ต่อ)

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	เป้าหมายตามแผนแม่บท/วัตถุประสงค์	ผลการดำเนินงาน	บุคคล/หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
๒	กรมพัฒนาที่ดิน	โครงการ สร้างจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ ทรัพยากรให้แก่ สมาชิกสวน พฤกษศาสตร์ โรงเรียน	๔๐๐,๔๐๐	งบปกติ	เป้าหมาย โรงเรียนที่เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียนที่มีความประสงค์จะรับการถ่ายทอด องค์ความรู้ด้านทรัพยากรดิน จำนวน ๑๕๔ แห่ง <u>วัตถุประสงค์</u> ๑. เพื่อสนองพระราชดำริ ๒. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรดินให้กับโรงเรียนที่เป็นสมาชิก สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๓. เพื่อปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน ให้แก่เยาวชนในโรงเรียนที่เป็นสมาชิก สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน	๑. นักเรียนในโรงเรียนที่เป็น สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียนได้รับการถ่ายทอด องค์ความรู้ด้านทรัพยากรดิน การพัฒนาที่ดิน ๒. นักเรียนในโรงเรียนที่เป็น สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียนมีความตระหนักถึง การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน ๓. นักเรียนในโรงเรียนที่ เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียนมีความรู้ในการพัฒนา ที่ดินจากการใช้ปัจจัยการผลิต ของกรมพัฒนาที่ดินและ สามารถนำไปขยายผลต่อ ผู้เกี่ยวข้องได้	สถานีพัฒนาที่ดิน ๗๗ แห่ง
		รวม ๒ โครงการ	๑,๕๔๕,๓๔๐				
รวมทั้งสิ้น ๔ กิจกรรม ๕ โครงการ			๒,๖๐๗,๓๔๐				

ผู้ประสานงานและจัดทำรายงานโครงการฯ

๑. นางอรอุมา สรรพสิทธิโยธิน

๒. นางสาววิไลพร น้อยบุรี

๒. นางสาวพิไลพร ทับเปีย

๔. นางสาวพิชญา อินทฤทธิ์

ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและยุทธศาสตร์

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการ

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ที่อยู่เพื่อการประสานงาน

กลุ่มประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กองแผนงาน กรมพัฒนาที่ดิน

โทรศัพท์ : ๐-๒๕๗๙-๐๙๒๓

อีเมลล์ : pld_๙@ladd.go.th

ภาคผนวก

คำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน

ที่ ๗๙/๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตามประกาศโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ อพ.สธ. ๑/๒๕๖๕ เรื่อง คณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อสนองพระราชดำริและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในส่วนของกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย สามารถสนองพระราชดำริได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	ประธานกรรมการ
๑.๒ รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินด้านบริหาร	รองประธานกรรมการ
๑.๓ รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินด้านวิชาการ	รองประธานกรรมการ
๑.๔ เลขานุการคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	รองประธานกรรมการ
๑.๕ เลขานุการกรม	กรรมการ
๑.๖ ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๑.๗ ผู้อำนวยการกองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน	กรรมการ
๑.๘ ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน	กรรมการ
๑.๙ ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน	กรรมการ
๑.๑๐ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ - ๑๒	กรรมการ
๑.๑๑ ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการและ
	เลขานุการ
๑.๑๒ ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กองแผนงาน	กรรมการและ
	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๓ นางสาวพิไลพร ทับเปี้ย	กรรมการและ
	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๔ นางสาวพิชญา อินทฤทธิ์	กรรมการและ
	ผู้ช่วยเลขานุการ

/อำนาจหน้าที่...

- ๒ -

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานที่มีหัวหน้าส่วนราชการนั้นๆ เป็นประธานอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๒.๒ ร่างและจัดทำแผนแม่บทของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒.๓ ร่างและจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒.๔ ดำเนินงานและติดตามงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒.๕ สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒.๖ จัดทำรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานทุกๆ ๖ เดือน และรายงานประจำปีงบประมาณ

๒.๗ แต่งตั้งคณะทำงานหรืออนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

(นางสาวเบญจพร ชาครานนท์)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

รายงานผลการดำเนินงาน
โครงการศึกษาสถานภาพของดินและอนุรักษ์ทรัพยากรดิน
ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (FmAs)
ดาวน์โหลดได้ที่ QR Code

